

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 16 (297)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
31 серпня 2011 року

..... ВІТАННЯ З ПЕРШОВЕРЕСНЕМ

НАША МОЛОДЬ ВІРИТЬ У МЕДИЦИНУ

Шановні першокурсники, викладачі та студенти вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладів України!

Від імені колегії Міністерства охорони здоров'я України та особисто від себе щиро вітаю Вас з прекрасним та хвилюючим святом – Днем знань та початком нового навчального року.

Наші окремі вітання понад 40 тисячам студентів-першокурсників, яких радо приймає до своїх лав вища медична школа України з віковими традиціями, великими педагогічними, науковими здобутками та перспективами. Це свідчить про те, що наша молодь вірить в медицину і сповідує гуманістичні ідеали лікарського мистецтва

Висловлюю глибоку повагу високоповажним професорам і доцентам, а також усім викладачам вищої медичної школи за їх подвижницьку працю і щедрий талант передавати свої знання та неоціненний практичний досвід новим поколінням медиків, фармацевтів і провізорів.

Початок нового навчального року відбувається в особливий для країни час, коли Президент України В.Ф. Янукович, парламент та уряд країни визначили стратегічний шлях реформування вітчизняної охорони здоров'я та поставлені нові відповідальні завдання щодо забезпечення якісної і доступної для населення медичної допомоги.

У пілотних регіонах нашої країни та м. Києві вже впроваджуються нові принципи системи надання медичної допомоги населенню, відкриваються сімейні амбулаторії, університетські клініки, реорганізується екстрена та невідкладна допомога.

Для Міністерства охорони здоров'я України одним з головних завдань є якісне кадрове забезпечення та відповідність рівня вищої медичної й фармацевтичної освіти сучасним світовим стандартам, оскільки тільки висококваліфікований і підготовлений фахівець може надати якісну медичну допомогу людині.

Проте все залежатиме від Вашої наполегливості та одержимості в освоєнні

лікарського мистецтва, якому треба вчитися все своє професійне життя. Нехай вірність традиціям вітчизняної медицини, прагнення до нових знань, впевненість у власних силах, гуманізм і милосердя будуть Вашими незмінними супутниками на шляху до отримання високого звання «Доктора медицини»!

Бажаю всім студентам, викладачам і професорам вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладів творчої наснаги й натхнення, вагомих здобутків у праці і навчанні на благо Батьківщини та охорони здоров'я українського народу.

**З повагою
Олександр АНИЩЕНКО,
міністр охорони здоров'я України**

ВИ ВСТУПАЄТЕ У ЧУДОВИЙ СВІТ ТВОРЧОГО ПОШУКУ

Дорогі першокурсники, батьки і викладачі!

Щиро вітаю вас з визначним днем – Першоввереснем! Ви вступаєте у чудовий світ творчого пошуку, пізнання наукових таємниць. Бажаю кожному з вас досягти своєї мети та реалізувати її в майбутньому.

Нехай підґрунтям щасливого життя, успішного навчання та професійної діяльності будуть міцне здоров'я, натхненна думка й щирі почуття!

**З повагою
Сергій БАРАНОВ-МОХОРТ,
народний депутат України**

Зичу професорсько-викладацькому складу плідної роботи, витримки й терпіння, нових наукових ступенів і наукових звань.

Нехай родинна злагода, добробут і здоров'я усіх членів вашої родини забезпечать ваш душевний спокій та гарний настрій, а вірні друзі сприяють звершенням в ім'я розквіту України.

З повагою

..... РОВЕСНИКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

ІРИНА ХІЛЬКО: «МЕНЕ ДУЖЕ ЦІКАВИТЬ ПЕДІАТРІЯ»

Ірина Хілько навчається на медичному факультеті. Позаду – третій курс, який закінчила з гарними оцінками, і літні канікули, попереду – продовження навчання. Розповідає, що пов'язати своє життя з медициною вирішила за прикладом старшого брата. Юрій – випускник нашого університету, нині працює хірургом в Інституті імені Шалімова.

– Школу № 26 у Тернополі я закінчила із золотою медаллю та подала документи до приймальної комісії ТДМУ, – згадує Ірина. – Альтернативи для мене не існувало. Лише медичний факультет і лише ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, бо вважаю наш університет найкращим.

Успішно склала тести та стала студенткою. Навчаюся на державній формі навчання. Отримую стипендію.

– Що допомагає досягати гарних результатів?

– Мабуть, виховання, яке отримала у своїй сім'ї. Мої батьки змалку привчали мене та старшого брата до того, що в житті в усьому слід найперше покладатися на самого себе. Вони ніколи не опікали нас надміру, а привчали до самостійності й відповідальності. Вдячна їм за цю науку. В дитинстві гра в лікаря Айболіт була моєю улюбленою. Робила лялькам «уколи», накладала пов'язки. Над майбутньою професією тоді не задумувалася, але, коли піросла, думки про вступ до медичного ВНЗ не полишали. Радість від того, що мрія здійснилася, важко навіть з чимось порівняти. Мені подобається робити добро людям, а лікар – найгуманніша, найдобріша в світі професія. Особливо цікавить педіатрія. Ось і наукову роботу писала на тему: «Використання препарату «Урсофальк» у дітей різного віку з патологією гепатобілярної системи».

Моїм науковим керівником була доцент, кандидат медичних наук Олександра Михайлівна Шульгай, яку я дуже шаную. Запам'яталася також участь в XV міжнародному з'їзді студентів, де виступала з доповіддю. Займатися науковою роботою цікаво, тим більше, що в університеті створені для цього всі умови. А ще мені цікавий волонтерський рух. Я – член християнської молодіжної організації «Віра і світло». Допомагаємо неповносправним людям. Разом з іншими молодими людьми – парафіянами церкви Архистратига Михаїла – відвідую також вихованців дитячого будинку «Малюк». І беру участь у добродійних акціях студентів ТДМУ. Збирали кошти, щоб купити подарунки дітям, і робили це з великим натхненням і радістю. Зустрічі й спілкування з дітьми в «Малюку» наповнюють душу світлом і теплом. Мені з дітьми завжди цікаво. Легко знаходимо з ними спільну мову.

Діти, позбавлені домашньої уваги та бать-

ківської любові, особливо потребують доброго слова, підтримки. Тому хочеться не просто привезти їм подарунки, а дати якомога більше душевного тепла, радості.

Відвідуємо також дітей з важкими недугами – ДЦП, синдромом Дауна. Вони люблять не менше, ніж їхні ровесники, бавитися й ми пропонуємо різні цікаві ігри. Це ще дуже творчі натури, що вміють бачити красу та самі випромінюють доброту і безпосередність. Їхні малюнки та вироби з пластиліну, інші роботи напрочуд цікаві й зворушливі.

– Лікар – це, на вашу думку, покликання? Чи життєва потреба?

– Гадаю і те, і інше. Можливо, я стану педіатром. Або акушером-гінекологом. Та знаю напевно, що буду вірною клятві Гіппократа, сумлінно й чесно виконуватиму свої обов'язки.

– Під час навчання день студента-медика розписаний по годинах, бо встигнути треба багато. Як відпочиваєте?

– Знаходжу час, щоб поплавати. Двічі на тиждень відвідую басейн. Коли плаваєш – працюють всі групи м'язів. Тренування допомагають зберегти добру фізичну форму. Мені подобається також співати у церковному хорі під час Служби Божої. В такі хвилини відчуваєш особливу душевну гармонію й піднесення. Люблю подорожувати. Цього року батьки зробили мені подарунок – тур до Праги. Надзвичайно гарне місто! Мрію побачити й інші відомі столиці, зокрема, Париж.

– Наснаги вам, Ірино, в навчанні. Бажаю досягнути в житті всього, чого прагнете.

**Оксана БУСЬКА,
Андрій ВОЙНА (фото)**

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

**ЗВІТНА ДОПОВІДЬ РЕКТОРА ТДМУ, ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА
НАМН УКРАЇНИ, ПРОФЕСОРА ЛЕОНІДА КОВАЛЬЧУКА**

Шановні члени конференції трудового колективу університету!

Шановні члени вченої ради!

Шановні колеги!

У минулому 2010-2011 навчальному році поліпшено фінансово-економічне становище університету, суттєво вдосконалено матеріально-технічну базу, зміцнено кадровий склад, вдосконалено нові методики навчання студентів. Ця робота вимагала значного інтелектуального навантаження всього колективу університету. Наша праця увінчалася вагомими успіхами.

Особливо слід відзначити високий рівень складання тестового іспиту «Крок» студентами усіх факультетів, впровадження вперше в Україні і на теренах СНД дистанційної форми навчання медсестер-бакалаврів і магістрів. Вагомим здобутком є відкриття нової спеціальності – «Медико-профілактична справа», здійснено перший набір студентів на цю спеціальність. Новою формою навчальної роботи стало створення в селах навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги для кращої практичної спрямованості професійної підготовки майбутнього лікаря. Заслугує на увагу і постійне зростання кількості іноземних студентів. Так, цього навчального року їхня кількість склала 1053 студенти з 66 країн світу (кількість студентів-іноземців зросла на 29 % порівняно з минулим навчальним роком). Усе це підтверджує зростання авторитету нашого університету завдяки нашій з вами спільній праці.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

2010-2011 навчального року в університеті успішно реалізували запроваджені раніше методики навчання.

Учергове на базі НОК «Червона калина» 12-13 травня 2011 року відбулася Всеукраїнська навчально-наукова конференція за міжнародною участю «Нові напрями впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних, фармацевтичних навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації».

На всіх факультетах запроваджена кредитно-модульна система організації навчального процесу: на медичному факультеті – на усіх 6-ти курсах, на фармацевтичному та стоматологічному – на 1-3 курсах. Інші курси фармацевтичного та стоматологічного навчатимуться за традиційною системою.

Уперше розроблено нові робочі навчальні плани на медичному, фармацевтичному та стоматологічному факультетах для студентів, які навчатимуться з 2 курсу та для підготовки студентів за спеціальністю «Медико-профілактична справа».

Активно працював навчально-науко-

вий відділ незалежного тестування знань студентів. Для більш оптимальної підготовки до складання підсумкового модульного контролю знань студентів розділено процедуру складання іспиту на 2-3 етапи, щоб кількість модулів на один день не перевищувала 8-ми (у вітчизняних студентів) та 5-ти (в іноземних студентів). Це нововведення потребувало більш тривалого часового проміжку для складання семестрового тестового іспиту. Доцільно з наступного навчального року для іноземних і вітчизняних студентів встановити однакову максимальну кількість модулів на 1 іспит, тобто 8 модулів.

За звітний період проведено:

– повторну акредитацію та розширення ліцензованого обсягу підготовки спеціалістів зі спеціальності «Лікувальна справа» з 400 до 500 осіб;

– повторну акредитацію підготовки спеціалістів зі спеціальності «Клінічна фармація»;

– ліцензування магістратури зі спеціальності «Стоматологія» з ліцензуванням обсягом 5 осіб;

– повторне ліцензування підготовки фахівців в інтернатурі (первинна післядипломна спеціалізація) за напрямками: «Медицина», «Фармація» та підвищення кваліфікації лікарів, провізорів, клінічних провізорів за базовими напрямками (спеціальностями).

Уперше відбувся випуск студентів-бакалаврів зі спеціальності «Сестринська справа», які навчалися за дистанційною формою навчання. Проведено розширення ліцензованого обсягу підготовки бакалаврів і магістрів за спеціальністю «Сестринська справа» за дистанційною формою навчання до 800 та 250 осіб відповідно.

Отримано дозвіл на проведення процедури ліцензування щодо:

– післядипломної освіти лікарів у клінічній ординатурі зі спеціальностей галузі знань «Медицина» з ліцензованим обсягом прийому 50 осіб;

– підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр напряму підготовки «Здоров'я людини» з ліцензованим обсягом 30 осіб.

Розпочата підготовка документів щодо розширення ліцензованого обсягу з підготовки іноземних громадян за акредитованими напрямками (спеціальностями) до 1550 осіб.

Студенти всіх факультетів успішно склали ліцензійні іспити «Крок 1 та 2»:

– «Крок-1. Стоматологія» – середній бал успішності на курсі складає 66,1%, що на 5,9% вище показника 2010 року (60,2%);

– «Крок-2. Загальна лікарська підготовка» – середній бал успішності на курсі

складає 94%, що на 12,8% вище показника 2010 року;

– «Крок-2. Стоматологія» – середній бал успішності на курсі складає 79,7%, що на 1,4% вище показника 2010 року;

– «Крок-2. Фармація» – середній бал успішності на курсі складає 83%, що на 1,3% вище показника 2010 року;

– «Крок М. Сестринська справа» та «Крок Б. Сестринська справа» (вперше) – середній бал успішності на курсі з ліцензійного іспиту «Крок М. Сестринська справа» складає 78,2%, що на 10,2% вище показника 2010 року; з ліцензійного іспиту «Крок Б. Сестринська справа» – 75,3%.

Продовжено навчання викладачів на курсах вивчення англійської мови. Зараз кількість викладачів, які мають сертифікат на викладання іноземною мовою, становить 267 осіб (50 % від усіх викладачів), серед них 1-й рівень мають 68 осіб, 2-й рівень – 136 осіб, 3-й рівень – 63 особи.

Новою формою навчальної роботи стало створення навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги (НПЦПМСД) у сільській місцевості. Для кращої професійної підготовки спеціалістів у Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського відповідно до ст. 30 та ст. 63 Закону України «Про вищу освіту» створені НПЦПМСД у таких населених пунктах Тернопільської області: с.Зарубинці Збаразького району, с. Гнилиці Підволочиського району, с. Великий Говилів Тербовлянського району, с. Увисла Гусятинського району. До кінця 2011 р. планується відкриття НПЦПМСД в с. Кокошинці Гусятинського району.

Основними завданнями діяльності НПЦПМСД є: відпрацювання алгоритмів надання першої й невідкладної амбула-

торної лікарської та стоматологічної допомоги на селі, формування знань і вмінь (навичок) диспансеризації населення й організація та проведення санітарно-освітньої роботи серед населення.

У навчально-практичних центрах обладнані кабінети для надання невідкладної допомоги жителям села. Для цього необхідний інструментарій та медикаменти закупив медичний університет, забезпечено необхідне медичне й інше обладнання. В кожному з НПЦПМСД встановлено електрокардіограф з можливістю дистанційної передачі електрокардіограми у цілодобово діючий кардіологічний центр університетської лікарні (застосування телемедичних технологій) з можливістю отримання зворотнього зв'язку-відповіді та рекомендацій лікаря-кардіолога. Стоматологічний кабінет оснащений сучасною стоматологічною установкою, необхідним інструментарієм і витратними матеріалами. Встановлено сучасний комп'ютер з програмою «Реєстратура», згідно з якою будуть введені анкети всіх мешканців села, де фіксуватимуть усі діагностичні й лікувальні процедури, які надані пацієнтам. Комп'ютери під'єднані до системи Інтернет, встановлено відеозв'язок за програмою Skype, який дає можливість проводити відеоконсультації з клініками університетської лікарні. У кожному центрі передбачено житловий блок, оснащений всіма необхідними комунальними зручностями.

У січні 2011 року у селі Великий Говилів на Тербовлянщині почав діяти новий навчально-практичний центр первинної медико-санітарної допомоги, відкритий завдяки ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського. Міститься він у капітально відремонтованому фельдшерсько-акушерському пункті.

В урочистій церемонії освячення закладу в червні 2011 року взяли участь голова обласної державної адміністрації Валентин Хоптян, керівники Тербовлянського району. Очільник області подякував усім, хто долучився до реконструкції ФАПу. Нині тут створені всі умови для надання кваліфікованої медичної допомоги. Електрокардіограф, стоматологічна установка та інше обладнання, а також витратні матеріали придбані за кошти нашого університету. Для місцевих мешканців медичні послуги безкоштовні.

За звітний період навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги, в яких студенти в умовах сільської місцевості проходять практичне навчання, надали медичну допомогу: у с. Зарубинці – 527 пацієнтам, в с. Гнилиці – 641 пацієнтам, у с. Говилів – 456 пацієнтам, а у с. Увисла – 44 пацієнтам.

Планується створити центр реабілітації та догляду за людьми похилого віку в с. Гнилиці.

Редактор **Олег КИЧУРА**
Творчий колектив: **Лариса ЛУКАШУК,**
Оксана БУСЬКА,
Павло БАЛЮХ
Комп'ютерний набір і верстка:
Руслан ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського,
управління охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс 23292

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікації.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 2 друк. арк.
Наклад – 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Терно-
пільському
державному університеті
ім. І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На факультеті навчалось за державним замовленням 798 студентів, 704 – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. Всього на факультеті 1502 студенти.

Відповідно до концепції розвитку університету на медичному факультеті продовжено удосконалення практично-орієнтованого навчання. На більшості кафедр факультету запроваджено циклове навчання під час вивчення дисциплін.

Для прикладу: на кафедрі медичної біохімії функціонує 5 тематичних навчальних лабораторій. У звітному році проведено ремонт коридору кафедри, складено схему оснащення лабораторій сучасним навчальним і науковим обладнанням. Для забезпечення практично-орієнтованого навчання з клінічної біохімії та лабораторної діагностики відповідно до рішення вченої ради університету створено кафедру клініко-лабораторної діагностики, базою якої є міжкафедральна наукова клінічна лабораторія та лабораторії університетської лікарні, де проводять заняття зі студентами.

На кафедрі нормальної фізіології функціонує 6 навчальних лабораторій. Всі навчальні лабораторії оснащені сучасним тематичним лабораторним і діагностичним обладнанням. Завершено повністю ремонт коридору та інших навчальних приміщень та кабінетів кафедри.

На курсі оперативної хірургії і топографічної анатомії студенти активно працювали у тренажерних залах та операційній: всього проведено оперативних втручань на 153 експериментальних свинях. Лікарі-курсанти та студенти-гуртківці провели 183 експериментальні лапароскопічні операції.

Повністю відремонтовано та укомплектовано новим навчальним обладнанням кафедру мікробіології, вірусології та імунології та медичної біології і на її базі утворено 2 кафедри – медичної біології та кафедру мікробіології, вірусології та імунології. У звітному році на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології введено в дію апарат Vitek-2, за допомогою якого проводиться автоматична ідентифікація бактерій та визначення їх антибіотичної чутливості.

На кафедрі філософії і суспільних дисциплін та іноземних мов запроваджено інтерактивні лекції, демонстрування під час семінарських занять фрагментів відеофільмів. Для цього кафедру обладнано додатково 9 новими комп'ютерами з веб-камерами та великими плазмовими телевізорами, встановлено 6 відеосистем.

Відповідно до рішення вченої ради від 22 червня 2011 року на базі кафедри філософії і суспільних дисциплін та іноземних мов створено 3 кафедри:

1) українознавства; 2) філософії та суспільних дисциплін; 3) іноземних мов з медичною термінологією.

Для забезпечення високого рівня підготовки студентів на кафедрі іноземних мов проводять роботи зі створення лінгфонних кабінетів на площі аудиторії №9.

На кафедрі фармакології з клінічною фармакологією встановлено комп'ютери з відеосистемами та плазмовими телевізорами та запроваджено інтерактивне навчання.

Для забезпечення циклового навчання на кафедрі загальної гігієни та екології створено 4 навчальних лабораторій.

Для поліпшення засвоєння практичних навичок усі студенти 6 курсу пройшли тижневий цикл стажування у навчально-практичних центрах первинної медико-санітарної допомоги при медичному пункті.

2011 року професор кафедри загальної та оперативної хірургії Шидловський Віктор Олександрович у складі колективу авторів Дніпропетровського та Запорізького медичних університетів за двотомний підручник з загальної хірургії для студентів медичних факультетів здобув Державну премію.

Всі випускники склали державні практично-орієнтовані іспити, 4 з них отримали диплом з відзнакою, 12 – рекомендацію вченої ради ТДМУ на наукову роботу. Скерування на роботу отримали 112 випускників державного замовлення, з них за спеціальністю «Загальна практика-сімейна медицина» – 15 (13,4%). В амбулаторії загальної практики-сімейної медицини спрямовано 9 (8,0%) випускників. Всього в сільську місцевість для роботи у первинній і вторинній ланці медичної допомоги отримали скерування 81 випускник (72,3%) факультету.

Водночас на факультеті є певні питання, яким колективу необхідно приділяти особливу увагу:

- систематичне оновлення новими даними матеріалів підготовки до лекцій, практичних занять, презентацій лекцій, створення нових навчальних відеофільмів;
- перехід усіх кафедр факультету на циклове навчання під час вивчення дисциплін;
- щоденна підготовка студентів до інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок»;
- поповнення та поновлення банку тестових завдань дистанційного контролю знань у системі Moodle ситуаційними завданнями, графічними зображеннями і малюнками;
- удосконалення організації практично-орієнтованого навчання на теоретичних кафедрах.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На стоматологічному факультеті навчалось 642 студенти. 2011 року на факультеті проведено випуск 144 лікарів-стоматологів.

На стоматологічному факультеті роботу ведуть 4 профільні кафедри:

- кафедра хірургічної стоматології ((134,1 кв.м) (зав. кафедри проф. Нагірний Я.П.),
 - кафедра ортопедичної стоматології (222,7 кв.м) (зав. кафедри проф. Черкашин С.І.),
 - кафедра терапевтичної стоматології (466,3 кв.м) (зав. кафедри доц. Лучинський М.А.)
 - кафедра дитячої стоматології (156,5 кв.м) (зав. кафедри доц. Гевкалюк Н.О.)
- Кафедри факультету оснащені за сучасними вимогами. 2011 р. проведена реконструкція зуботехнічної лабораторії площею 56,6 м² на 12 робочих місць.

Протягом навчального року в обласному центрі імплантології, що на вул. Чехова, 7, було проведено 25 показових хірургічних втручань з приводу постановки імплантів за участю лікарів-інтернів та викладачів кафедр.

Розпочинаємо підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр». Цього року вступити у магістратуру мож-

на лише на контрактну форму тим, хто закінчив інтернатуру. Вже з наступного року можна буде вступати в магістратуру паралельно з інтернатурою.

Клінічні зали та навчальні кімнати курсу ортопедичної стоматології, що на вулиці Чехова, 7, планується дооснастити новими установками, сучасним стоматологічним обладнанням та провести ремонт приміщень.

Здобутки студентів стоматологічного факультету:

– 27-28 квітня 2011р. у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (м.Київ) відбувся II етап Всеукраїнської студентської олімпіади із стоматології. Наша команда зайняла II командне місце та II особисте місце (Надія Станчева, 4 курс, 8 група), поступившись хіба студентам з Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця;

– представник стоматологічного факультету Тернопільського державного медичного університету став переможцем Всеукраїнського конкурсу на кращу практичну роботу серед студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації;

– студент V курсу стоматологічного факультету нашого університету Євген Осарчук по праву посів перше почесне місце та отримав диплом переможця.

23 вересня 2011р. планується проведення другої науково-практичної конференції «Інноваційні технології в стоматології». На цій конференції лекцію буде читати всесвітньовідомий імплантолог – доктор Стефан Ігда, а також він проведе майстер-клас для викладачів університету та гостей конференції;

Завдання та перспективи стоматологічного факультету:

- зміцнити кадровий склад кафедр факультету;
- науковому відділу приділити особливу увагу та підвищити вимогливість до викладачів щодо написання дисертаційних робіт, надаючи методичну, організаційну і матеріальну допомогу;
- регулярно на постійній основі проводити відкриті практичні заняття з подальшим їх обговоренням і наданням рекомендацій;
- надати необхідну допомогу молодим викладачам у проведенні навчального процесу шляхом стажування у досвідчених викладачів, проходження тематичних курсів удосконалення, надання допомоги в організації робочих місць для освоєння студентами практичних навичок.
- при відборі кандидатів на посади викладачів кафедрам стоматологічного факультету звертати особливу увагу на успішність під час навчання у ВМНЗ, бажання займатися науковою роботою, фахову майстерність і професіоналізм та знання англійської мови;
- інтернів, випускників ТДМУ, які закінчили університет на «добре» і «відмінно», демонстрували хороші ділові якості під час навчального процесу, рекомендувати для подальшої роботи на викладацьку роботу після відповідної підготовки;

– деканату стоматологічного факультету і навчальному відділу університету не продовжувати контракт з викладачами, які постійно показують низький рівень викладання дисциплін, позбуватися викладачів, які демонструють неетичну поведінку та низькі моральні якості у ставленні до студентів.

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Дипломи провізорів, клінічних провізорів і провізорів-косметологів отримало 55 випускників, магістрів фармації та клінічної фармації – 12 осіб, сертифікати про проходження інтернатури отримали 90 випускників.

Фармацевтичний факультет об'єднує 4 випускних кафедр – фармацевтичних дисциплін, фармакогнозії з медичною ботанікою, фармацевтичної хімії та клінічної фармації. Всі кафедри очолюють доктори наук.

На факультеті за спеціальностями «Фармація», «Клінічна фармація», «Технологія парфумерно-косметичних засобів» навчається 632 студенти. Крім того, викладачі факультету здійснюють навчання 90 провізорів-інтернів із спеціальностей «Фармація» та «Клінічна фармація», 12 магістрантів за двома вищевказаними спеціальностями, а також студентів I курсів медичного, стоматологічного факультетів, факультету іноземних студентів і ННІ медсестринства за окремими дисциплінами. 95 % контингенту студентів навчаються на контрактній формі за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.

У березні 2010 року затверджено нові типові навчальні плани спеціальностей «Фармація», «Клінічна фармація», «Технологія парфумерно-косметичних засобів» за кредитно-модульною системою навчання. Деканату факультету спільно із завідувачами кафедр необхідно зосередити увагу викладацького складу кафедр університету на забезпеченні викладання всіх дисциплін для студентів 1-3 курсів за кредитно-модульною системою навчання відповідно до вимог Болонської декларації та якісній підготовці відповідних навчально-методичних матеріалів.

На випускних кафедрах фармацевтичного факультету за штатним розписом працюють 60 осіб, серед них 4 доктори наук – 2 доктори фармацевтичних, 1 доктор біологічних наук з вищою фармацевтичною освітою, 1 доктор медичних наук та 39 кандидатів наук: 18 кандидатів фармацевтичних наук, 6 кандидатів медичних, 5 кандидатів хімічних та 10 кандидатів біологічних наук. 43 особи з науковим ступенем, що склало 72 %, з тими, які пройшли офіційний захист – 75 %, до кінця 2011 року пройдуть попередній захист ще 3 особи.

На фармацевтичному факультеті заплановані 2 науково-дослідні теми:

- «Пошук, організаційно-технологічні та фармакоеконімічні дослідження і стандартизація лікарських засобів і біологічно активних добавок різних фармакотерапевтичних груп»;
- «Фармакогнозичне вивчення деяких лікарських рослин».

Виконується 7 докторських, 27 кандидатських дисертацій, із них 22 – з фармацевтичних наук, 12 магістерських робіт.

За звітний період було захищено 12 дисертаційних робіт.

Співробітників з незапланованими дисертаціями на факультеті немає.

Ефективною формою підготовки кадрів стала для факультету магістратура. Магістратуру за напрямом «Фармація» закінчили 12 осіб, з них 11 – за спеціальністю «Фармація», 1 – за спеціальністю «Клінічна фармація». Магістр фармації Швидків Оксана Степанівна (науковий керівник –

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

доцент Коробко Дмитро Борисович) перебуває в аспірантурі Дублінського університету (Dublin city university). Вона займається проблематикою фотохімічних реакцій у різноманітних умовах.

Викладачі випускних кафедр за минулий рік видали 2 підручники, 2 навчальних посібники. Підготовлені до друку 3 навчально-наукові посібники з грифом МОН України.

2010 року студентки фармацевтичного факультету Юля Іванова та Ольга Шуклінова зайняли II та III місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у галузі «Фармація», який проводився на базі Запорізького державного медичного університету.

Згідно з наказом МОН України наш навчальний заклад визначено як базовий ВНЗ (на найближчі 3 роки) для проведення Всеукраїнської студентської олімпіади за спеціальністю «Фармація».

Традиційним стало проходження практики нашими студентами в східних областях України, зокрема, з контролю якості лікарських засобів на базі Запорізького державного медичного університету, практики з технології косметичних засобів на фабриці «Ефект» та у Національному фармацевтичному університеті (м. Харків). Водночас студенти Запорізького державного медичного університету та Національного фармацевтичного університету проходять практику з фармакогнозії на базі НОК «Червона калина». Студентки 4 курсу 2 групи з спеціальності «Фармація» Олена Гришук та Мар'яна Грохола брали участь у програмі обміну студентів і проходили практику в аптечних закладах м. Вроцлава (Польща).

Для забезпечення навчального процесу створена міцна навчально-методична та науково-технічна база. Всі навчальні лабораторії кафедр фармацевтичного факультету відповідають сучасному рівню, вони забезпечені приладами, обладнанням, технічними засобами, субстанціями і реактивами в обсягах та кількостях, відповідних до вимог щодо організації навчального процесу. У звітному періоді було проведено косметичні ремонти на кафедрах фармакогнозії, фармацевтичних дисциплін і фармацевтичної хімії, замінені таблички, встановлені жалюзі.

Наразі повним ходом ідуть будівельні роботи для введення в експлуатацію лекційної аудиторії та лабораторних кімнат кафедри фармацевтичної хімії.

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Факультет післядипломної освіти (ФПО) свою роботу здійснював на базі 4 кафедр ФПО, 16 кафедр медичного факультету, 4 кафедр фармацевтичного і 3 кафедр стоматологічного факультетів.

3 січня 2011 року на базі центру малоінвазивної хірургії університетської лікарні створено нову кафедру ФПО – ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією. У навчальному процесі на ФПО задіяні 60 викладачів. Як правило, це найдосвідченіші спеціалісти, доктори і кандидати мед. наук, професори і доценти за усіма головними напрямками медицини.

За звітний період ФПО працював з двома контингентами лікарів: лікарями-кур-

сантами і лікарями-інтернами. 2010/2011 н.р. навчалися 287 інтернів за державним замовленням і 515 – за контрактом. 30 червня 2011 року атестовано 336 лікарів (провізорів)-інтернів, які отримали сертифікати спеціаліста. За звітний період на передатестаційних циклах, курсах спеціалізації і тематичного вдосконалення перепідготовлено 1037 курсантів, у тому числі первинну спеціалізацію з фаху «Загальна практика-сімейна медицина» пройшли 40 лікарів. У червні 2011 р. факультет успішно пройшов ліцензування освітньої діяльності, збільшено ліцензійний обсяг прийому лікарів-курсантів до 1500. Збільшено до 20 кількість циклів тематичного вдосконалення. Отримано дозвіл МОЗУ на проведення спеціалізації, передатестаційних циклів і стажування лікарів-лаборантів та біологів з вищою немедичною освітою з клінічної лабораторної діагностики, клінічної біохімії, лабораторної імунології. За звітний період упродовж 3 місяців проводили анкетування курсантів з метою оцінки готовності до дистанційної форми підвищення кваліфікації для забезпечення безперервної освіти. Результати і рекомендації були представлені на Всеукраїнській навчально-науковій конференції у травні, яку традиційно проводять у конгрес-центрі «Червона калина», їх подали до часопису «Медична освіта».

Одним з важливих питань у роботі кафедр факультету є проходження лікарями-інтернами заочного циклу навчання в районних лікарнях і дільницях сімейних лікарів. Тому у березні-квітні 2011 р. викладачі ФПО здійснили інспекційні виїзди на всі бази стажування інтернів у Тернопільській області. Деканат факультету цьому приділяє особливу увагу, тому питання оптимізації проходження інтернатури на заочних базах стажування висунуто на одну із вчених рад ФПО.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Кількість іноземних студентів, які навчаються в Тернопільському державному медичному університеті, зростає з року в рік. Протягом 2010-2011 навчального року на факультеті іноземних студентів навчалося 1053 студенти із 66 країн (у 2009-2010 н.р. - 815 студентів із 48 країн).

Торік розширено ліцензію з підготовки іноземних громадян за акредитованими спеціальностями з 250 до 500 осіб.

Велику увагу приділяємо якості навчання іноземних студентів. За академічну неуспішність чи заборгованість було відраховано 66 студентів і слухачів підготовчого відділення. 2010-2011 н.р. було розширено співпрацю з фірмами, які скеровують студентів до нас на навчання (було підписано 4 нових контракти). Нині найбільший контингент студентів у нас з африканських країн. Торік в університеті навчалося понад 400 студентів з Африки, з них майже 300 – з Нігерії. Другий за величиною контингент – це студенти з Іраку (250 осіб). Варто відзначити, що на денній формі навчаються також студенти із США (15 осіб), Канади, країн Європи, Ізраїлю.

У червні 2011 року закінчили навчання 45 студентів медичного факультету, 3 стоматологі і 3 студенти-фармацевти. Також у міжнародній медсестринській школі закінчили навчання 10 молодших спеціалістів і 10 медсестер-бакалаврів.

ННІ МЕДСЕСТРИНСТВА

Окремим підрозділом, що поєднує теоретичну й практичну підготовку середнього медичного персоналу в ТДМУ, став ННІ медсестринства.

Контингент студентів ННІ медсестринства 2010-2011 н.р. становив 274 особи (113 вітчизняних та 161 іноземних студенти), з них 69 навчалися за бюджетною формою і 205 – за контрактною формою навчання.

З 2008-2009 н.р. університет запровадив дистанційну форму навчання щодо підготовки медсестер-бакалаврів.

Дистанційна форма навчання на основі новітніх інформаційних технологій дозволяє підвищити кваліфікаційний рівень мотивованої до навчання медсестри без відриву від виробничого процесу, збільшити студентську аудиторію, залучивши до навчання й іноземних громадян, що в перспективі забезпечить стабільну роботу та фінансову незалежність університету, а також дозволить забезпечити викладацький склад медичних коледжів висококваліфікованими кадрами з числа магістрів медсестринства.

2010-2011 н.р. за дистанційною формою навчання зі спеціальності «Сестринська справа» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» навчалося 160 студентів (громадяни України – 44 студенти, іноземні громадяни – 116 студентів). З них 2 групи – це студенти, які навчалися українською мовою, 5 груп – студенти, що навчалися російською мовою, 1 група – англомовні студенти. Здійснено перший випуск бакалаврів дистанційної форми навчання. Це 16 вітчизняних і 26 іноземних студентів.

Для забезпечення дистанційної освіти у ННІ медсестринства створено центр дистанційної форми навчання медсестер-бакалаврів, придбано спеціальне програмне забезпечення, створений спеціальний розділ на веб-сторінці університету. Викладачі, які залучені до викладання за допомогою дистанційних програм, пройшли спеціальні курси підготовки в політехнічному університеті ім. І. Пулюя.

Вперше в Україні в навчально-науковому інституті медсестринства з 2008 року розпочата підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр медсестринства».

Магістри медсестринства, перший випуск яких відбувся влітку 2010 р., мають стати у центрі системи підготовки медичних сестер – молодших спеціалістів і бакалаврів, тому що розвиток профілактичної, сімейної, паліативної та страхової медицини робить ще більш необхідним цю спеціальність для практичної охорони здоров'я. Вони, як медичні сестри нової формації, поряд з виконанням звичних уже функцій, повинні уміти зорганізувати та керувати відділеннями сестринської допомоги, хоспісами, а також бути організаторами роботи медсестринського персоналу відділень усіх медичних, лікувально-профілактичних та реабілітаційних закладів.

Набирає актуальності проблема дистанційного навчання і для магістрів, яка теж започаткована у нашому університеті і є одним з напрямків суспільної інформатизації. 2011-12 навчального року за дистанційною формою навчатимуться магістри з медсестринства, а надалі – планується впровадження наукових ступенів і аспірантури з медсестринства, як втілення у життя реформ в галузі медсестринсь-

кої освіти МОЗ України та Всеукраїнської програми розвитку медсестринства України.

ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Значну увагу було приділено впровадженню телемедичних технологій. Так, в 4-х навчально-практичних центрах первинної медико-санітарної допомоги було створено телемедичні лабораторно-діагностичні комплекси, які мають:

- систему дистанційної ЕКГ-діагностики на основі GSM-зв'язку та електрокардіографа Юкард-100 з отриманням заключень провідних фахівців Тернопільської університетської лікарні;

- систему лабораторної діагностики з метою отримання загального аналізу крові та сечі, передачі зображень мазків гінекологічних досліджень. Зв'язок та передача даних тут забезпечує мережа Інтернет та система відеоконференції Skype.

Крім того, тривала реалізація таких етапів формування інформаційної навчальної системи університету:

- розміщення кафедр на Web-порталі робочих програм, методичних вказівок, розкладів занять, графіків чергувань викладачів на кафедрах.

- розміщення викладачами на персональних Web-сторінках наборів слайдів до кожної лекції;

- розміщення викладачами матеріалів для підготовки до лекцій для студентів. Тут розміщено інформацію (текстовий матеріал з літературних джерел (за винятком основного підручника), необхідні графіки зображення, фото та відеофільми), прочитавши та переглянувши які студент буде підготовлений до сприйняття лекції;

- розміщення кафедрами матеріалів для підготовки до практичних занять: текстовий матеріал, малюнок, посилання на відеофільми. Тут викладачі розміщують необхідну інформацію для проведення заняття;

- розсилання центром тестування (кафедрами) оцінок післясеместрових іспитів на персональній Web-сторінці студентів;

- розсилання деканатами інформації про недопуск до іспитів у зв'язку з невиконанням навчальної програми, а також інформації про відсоток виконання ліній практичних навичок на Web-сторінки студентів;

- у центрі незалежного тестування знань студентів створено систему технічного захисту інформації на базі багатотермінального апаратно-програмного комплексу «Лоза». Наразі система проходить етап сертифікації та отримання ате-стату відповідності;

- інформаційна система рейтингового оцінювання діяльності викладачів, у т.ч. навчальна, наукова та лікувально-профілактична робота. Викладач має можливість у режимі онлайн вносити і змінювати свої власні показники за весь період діяльності. При цьому автоматично формуються як загальні, так і тематичні рейтинги для професорів, доцентів, викладачів теоретичних і клінічних кафедр. В основу рейтингів покладено використання відносних показників, рейтингових індикаторів та коефіцієнтів пріоритетності;

- розробка Веб-порталу факультету іноземних студентів та ННІ медсестринства, орієнтованого на дистанційну форму навчання.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

Розробка і впровадження алгоритмів дистанційної освіти при підготовці медсестер-бакалаврів та медсестер-магістрів. Підготовка і програмна підтримка навчальних мультимедійних ресурсів для дистанційного навчання, таких, як відеозаписи презентацій лекцій, спілкування «викладач-студент» засобами Skype, точні та підсумкові тестові контролю.

Крім того, 2010-2011 навчального року з усіх дисциплін в університеті на альтернативній основі продовжували запроваджувати щоденний електронний контроль знань студентів за програмою «Moodle», який проводять напередодні практичного заняття з виставленням відповідної оцінки. Результати оцінювання можна переглядати як на усіх факультетах, курсах, групах, так і кожного студента зокрема. При цьому формуються гістограми успішності для кожного заняття. База даних тестових завдань для щоденного тестового контролю нараховує майже 700 тисяч тестів. Задля об'єктивізації тестування було розроблено програмне забезпечення для структуризації тестового контролю для включення визначеної кількості тестових завдань у текстовому вигляді, з графічними зображеннями та ситуаційними задач. Контроль за правильною організацією щоденного тестового контролю на кафедрах здійснюють інспектори секретаріату, для чого розроблене відповідне програмне забезпечення, яке дозволяє оперативно інформувати працівників кафедр через Інтернет.

Комп'ютерні технології застосовують при проведенні семестрових тестових іспитів. Програмне забезпечення, яке було розроблене відділом інформаційних технологій, має три головні програми:

- формування кафедрями банку тестових завдань. Наразі вже створено 692423 тестових завдань, з яких формуються буклети тестових завдань та еталони відповідей. База тестових завдань містить 100035 тестових завдань до рисунків (15%) та 41708 ситуаційних задач (6%);

- розпізнавання зашифрованих відсканованих робіт студентів та їх комп'ютерне оцінювання;

- дешифрування робіт та формування відомостей і розсилка оцінок на Web-сторінки студентів.

Для аналізу валідності тестових завдань уперше в Україні було впроваджено метод на основі гістограм валідності.

Результати семестрових тестових іспитів було проаналізовано на основі методів системного аналізу. При цьому досліджувалися кореляційні залежності між результатами тестових іспитів та поточною успішністю студентів.

Для студентів 1-го курсу також було вивчено кореляційні залежності тестових іспитів та поточної успішності з балами сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання та атестатів про середню освіту. Було використано найскладніші алгоритми нейромережевої класифікації та прогнозування.

При впровадженні інформаційних технологій значну увагу приділяли технічному захисту інформації. Так, на систему документообігу канцелярії університету було отримано атестат відповідності, виданий Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації. При проведенні семестрових тестових іспитів було впроваджено систему запобігання кори-

стування засобами мобільного зв'язку під час тестування.

У всіх навчально-наукових інститутах, факультетах та кафедрах університету створено матеріально-технічну базу, необхідну для впровадження сучасних інформаційних технологій. Така база містить: 8 комп'ютерів-серверів (Web, баз даних, серверів додатків), 841 комп'ютерів-клієнтів, мережеве та комутаційне обладнання, що повністю ґрунтується на оптиковолоконних технологіях і забезпечує перепускну здатність в 100 Мбіт/сек, 37 комп'ютерних класів. Досягнуто кількісне співвідношення «комп'ютер – студент» 1:4,5, що навіть переважає середньоєвропейський показник.

Слід зазначити, що вартість створення внутрішньоуніверситетської комп'ютерної мережі на оптиковолоконній основі великою мірою здешевило те, що значний обсяг робіт по прокладанню локальних мереж виконували працівники відділу інформаційних технологій.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2010-2011 навчального року відділ міжнародних зв'язків зосереджував діяльність на таких напрямках:

- забезпечення працівників університету інформацією щодо міжнародних грантів і наукових форумів;

- співпраця з головним управлінням міжнародних зв'язків МОЗ України щодо організації закордонних відряджень на конференції та стажування науковців університету;

- співпраця між медичним університетом і закордонними організаціями, університетами, асоціаціями відповідно до укладених раніше угод.

На кафедрах університету розповсюджували інформацію щодо конференцій медичного спрямування, які відбуватимуться в різних країнах світу. Надавалися консультації щодо оформлення документів для закордонних відряджень на конференції, форуми, симпозиуми та з'їзди медичного спрямування, а також для подання на міжнародні гранти.

За звітний період наш університет успішно продовжував традиції співпраці з вищими навчальними закладами країн Європи та світу, плідно працюючи над створенням реноме університетського закладу світового рівня.

Зараз співпрацюємо з такими закордонними ВНЗ:

1. Університет Південної Кароліни, Апстейт (Південна Кароліна, США)
2. Віденський медичний університет (Відень, Австрія)
3. Сілезька медична академія (Катовіце, Польща)
4. Університет медичних наук (Вроцлав, Польща)
5. Карловий університет (Прага, Чехія)
6. Казахська державна медична академія (Астана, Казахстан)
7. Ургенський філіал Першого Ташкентського державного медичного інституту (Ургенч, Узбекистан)
8. Московський медико-стоматологічний університет (Москва, Росія)
9. Національний коледж «Фітіла» (Патра, Греція)
10. Центральний науково-дослідний інститут епідеміології РФ (Москва, Росія)
11. Біомедичний інститут Університету Клемсона (Грінвіл, США)

12. Кіровська державна медична академія (Кіров, Росія)

13. Словацький медичний університет (Братислава, Словаччина)

14. Медична академія імені Кароля Марцінковського (Познань, Польща)

Протягом 2010-2011 навчального року відділ міжнародних зв'язків організував 38 закордонних відряджень 43 працівників ТДМУ у 22 країни світу, а саме: з метою участі в міжнародних наукових та освітніх форумах і конференціях – 26 відряджень (31 працівник), для проходження стажувань – 12 стажувань (15 працівників):

2010-2011 навчального року організовано 15 закордонних відряджень викладачів ТДМУ з метою стажування і для участі в міжнародних наукових форумах, які були здійснені за кошти сторони, що приймала.

У період з 15 до 26 липня 2011 року відбувся 6-й етап Міжнародних літніх студентських шкіл на базі НОК «Червона калина». В роботі літніх шкіл взяли участь 50 студентів ТДМУ та 42 гості з Росії (Кіровська державна медична академія, м. Кіров; Московський медико-стоматологічний університет), Польщі (Сілезька медична академія, м. Катовіце; медичний університет Вроцлава), Словаччини (медичний університет Братислави), Чехії (Карловий університет, м. Прага) та України (Вінницький національний медичний університет імені М. Пирогова; Національний фармацевтичний університет, м. Харків; Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці; Запорізький державний медичний університет і Донецький національний медичний університет).

Відбулися відеопрезентації вищих медичних шкіл і країн-учасниць проекту, змагання «Медицина невідкладних станів. Робота в команді».

Учасники літніх шкіл здійснили сплав річкою Дністер та екскурсію у м. Кам'янець-Подільський.

НАУКОВА РОБОТА

Нині в університеті працює 540 викладачів, з них – 72, 2 % з науковим ступенем: 82 доктори наук (15,2 %) та 308 кандидатів наук (57,0 %). Середній вік професорів 2010-2011 н.р. – 59 років. І надалі будемо берегти досвідчених професіоналів, незважаючи на їхній вік, поруч з якими будуть працювати й запозичувати досвід молоді викладачів.

Водночас хоч звернути увагу, що викладачами працюють 150 (27,8 %) працівників без наукового ступеня. Їхній середній вік – 30 років

За звітний період маємо незначний приріст відсотку викладачів з науковим ступенем – 3%. Деяко високий відсоток викладачів без наукового ступеня можна пояснити організацією нових кафедр стоматологічного, фармацевтичного факультетів та інституту медсестринства. Однак намітилася позитивна тенденція: на стоматологічному факультеті рівень викладачів з науковим ступенем суттєво покращився – на 10 % порівняно з попереднім роком. Проте, вважаємо, що ще є над чим працювати. Тому одним з актуальних завдань є активізація наукової роботи новостворених кафедр, затвердження нових науково-дослідних робіт кафедр і дисертаційних досліджень.

У звітному 2010-2011 роках в аспірантурі

проходили підготовку 63 особи, з них – з відривом від виробництва 29 осіб (у тому числі, 1 – у цільовій аспірантурі Національного фармацевтичного університету, 2 – іноземних громадян), без відриву від виробництва – 34 особи. Протягом навчального року в зв'язку з виробничою необхідністю 1 очний аспірант був переведений у заочну аспірантуру.

У поточному році завершили навчання в аспірантурі 13 осіб. З них – 9 очних аспірантів (у тому числі, 2 іноземних громадян, які навчалися за спеціальностями «Хірургія» та «Нервові хвороби») та 4 заочних аспірантів. Усі аспіранти виконали програму і подали до захисту чи захищали дисертації.

31 грудня 2010 року розпочали навчання ще 9 очних і 6 заочних аспірантів. Таким чином, в аспірантурі зараз навчається 52 особи, в тому числі 21 аспірант з відривом від виробництва та 31 – без відриву від виробництва.

У магістратурі в поточному році навчалося 54 лікарі-інтерни, провізори та клінічних провізорів-інтернів, медсестер-бакалаврів (21 – на держбюджетній і 33 – на контрактній формі навчання). З них виконали план навчання та успішно захистили магістерські роботи – 26 осіб (9 – лікарів-інтернів, 13 – провізорів і клінічних провізорів-інтернів, 4 – медсестер-бакалаврів).

У клінічній ординатурі 2010-2011 н.р. проходили підготовку 47 клінічних ординаторів. 26 осіб навчалися на державній формі навчання і 21 – на контрактній (з них – 20 іноземних громадян). Варто зазначити, що порівняно з попереднім роком, залишилася стабільною значна кількість іноземних громадян, які навчаються на умовах контракту в клінічній ординатурі.

За планом підготовки науково-педагогічних кадрів 2010-2011 н.р. виконується 199 дисертаційних робіт (21 докторська та 178 кандидатських). Ще 44 дисертаційні роботи – на етапі планування. План підготовки докторів і кандидатів наук за 2010 рік виконано.

Протягом навчального року захищено 3 докторських і 20 кандидатських дисертацій. Докторами наук стали: А.Д. Беденюк, Н.І. Ярема, О.Л. Ковальчук. До кінця 2011 р. згідно з планом повинні захистити ще 3 докторських (Б.Г. Бугай, С.І. Корнага, О.В. Денефіль) та 35 кандидатських дисертацій.

Велику роль у підготовці наукових кадрів в університеті відіграють 2 спеціалізовані вчені ради. За період з вересня 2010 року до травня 2011 року спеціалізована вчена рада Д 58.601.01 організувала 11 засідань, на яких проведено захист 2 докторських дисертацій і 17 кандидатських дисертацій.

Спеціалізована вчена рада К 58.601.02 за період з вересня 2010 року до травня 2011 року організувала 3 засідання, на яких проведено захист 6 кандидатських дисертацій: 2 дисертації – за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія; 4 дисертації – за спеціальністю 14.01.10 – педіатрія.

Згідно з планом в університеті виконують 28 комплексних науково-дослідних робіт, з них 3 – державного фінансування, 25 – ініціативно-пошукових тем.

Більшість наукових досліджень в університеті продовжують виконувати за такими основними науковими напрямками:

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

– діагностика, лікування та профілактика серцево-судинних захворювань;

– розробка діагностичних критеріїв і програм лікування захворювань кісток і суглобів, клініко-патогенетична роль остеопорозу;

– удосконалення лабораторно-інструментальної діагностики та оптимізація етіопатогенетичного лікування гастроентерологічної патології.

Державне фінансування таких науково-дослідних тем дасть змогу отримати 2011 р. 335,8 тис. грн.:

1. Експериментальне дослідження закономірностей апоптозу в умовах тяжкої комбінованої травми. Науковий керівник – професор Гудима А.А.

2. Дослідження морфологічного стану нирки та великих суглобів за умов поєднаних патологій органів панкреатопатобілярної зони. Науковий керівник – старший науковий співробітник Лісничук Н.Є.

3. Клініко-епідеміологічне та імунологічне обґрунтування вдосконалення профілактичних і лікувальних технологій при грипі та інших гострих респіраторних вірусних інфекціях. Наукові керівники – член-кореспондент НАМН України, професор Ковальчук Л.Я. та член-кореспондент НАМН України, професор Андрейчин М.А.

Важливим розділом наукової роботи є винахідницька діяльність. Упродовж 2010-2011 н.р. до «Укрпатенту» надіслано 38 заявок на винаходи (корисні моделі): 16 – за осінній семестр і 20 – за весняний. За рік отримано 43 охоронних документи (42 патенти і 1 позитивне рішення).

Серед особливо перспективних нових технічних рішень, які запропонували науковці університету, слід відзначити вдосконалення технології виробництва і клінічного застосування біоімплантату із ксеногенного матеріалу (рогівка свині) для забезпечення лікувальної кератопластики в Україні. Названі роботи ведуть спільно з Інститутом очних хвороб імені В.П. Філатова (Одеса).

Інноваційно спроможними слід вважати такі подані заявки на патенти:

– розробка способів діагностики паразитарних хвороб,

– моделювання цитотоксичної дії термічно ушкодженої біологічної тканини,

– відтворення в експерименті хронічного простатиту з доброякісною гіперплазією передміхурової залози,

– моделювання політравми,

– моделювання токсичного ураження тонкої кишки кадмієм хлоридом,

– створення сполуки з антигіпоксичною й антиоксидантною дією,

– створення фармацевтичної композиції із седативною та стреспротективною дією на основі рослинних екстрактів та гліцину.

Дедалі активніше до винахідницької роботи залучаються науковці стоматологічного факультету. Зокрема, заслуговують на увагу нові технічні рішення у сфері експериментальної стоматології.

Заслугує схвалення дедалі помітніша останніми роками тенденція до об'єднання творчого потенціалу науковців нашого університету з іншими творчими колективами. Як позитивний приклад, слід назвати розробку перспективних способів і пристроїв для ідентифікації гортанного нерва під час хірургічного втручання на принципових засадах кібернетичної ме-

дицини, яке проводять спільно з винахідниками Тернопільського національного економічного університету. Вказані розробки виконані на високому методичному рівні і мають високу імовірність подальшої інноваційної реалізації.

На факультеті післядипломної освіти, на базі центру малоінвазивної хірургії та віварію, з січня 2007 року відкрито курси тематичного вдосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії», а з січня 2009 року «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології» та «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та урології». 2007-2011 роках на курсах тематичного вдосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії та гінекології» пройшли навчання 311 лікарів-курсантів.

У жовтні 2007 року та листопаді 2008 року за участю провідних хірургів України (проф. В. В. Грубника, проф. М. Ю. Ничитайла та проф. М.Д. Кучера) на базі центру малоінвазивної хірургії було проведено очно-заочні курси тематичного вдосконалення «Сучасні малоінвазивні технології в хірургії», в яких взяли участь відповідно 54 та 38 лікарів-курсантів. З 4 до 15 жовтня 2010 року було проведено очно-заочний цикл тематичного вдосконалення «Можливості малоінвазивних технологій в хірургії та урології». Під час проведення курсів у прямому он-лайн режимі професор О.В. Теодоровський з Москви прочитав лекції про методи малоінвазивних технологій у лікуванні сечокам'яної хвороби, доброякісних пухлин нирки і простати та виконано кілька різноманітних операцій. З операційної центру малоінвазивної хірургії Тернопільської університетської лікарні в прямому он-лайн режимі було продемонстровано такі лапароскопічні операції: холецистектомія, пластика грижі стравохідного отвору діафрагми та фундоплекція за Ніссеном, пластика пупкової киля. Після закінчення операцій професор В.В. Грубник прочитав кілька цікавих лекцій з питань виконання малоінвазивних технологій у лікуванні захворювань наднирників, товстої кишки, кил стравохідного отвору діафрагми, пахвинних і кил черевної стінки. Ці курси проводили на платній основі. Після завершення 52 лікарі-курсанти з різних областей України отримали посвідчення про проходження курсів тематичного вдосконалення.

Всього за період існування курсів тематичного вдосконалення посвідчення отримали 455 лікарів, серед яких: 207 – хірурги, 124 – гінекологи, 97 – урологи, 32 – онкологи.

Відпрацьовуючи практичні навички, лікарі-курсанти із задоволенням виконують різноманітні операції на тваринах. З вересня 2009 до липня 2011 року виконано 719 навчальних операцій, серед яких: лапароскопічні холецистектомії, спленектомії, туб- та аднексектомії, нефрэктомії.

З часу створення кафедри ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією проведено два цикли тематичного вдосконалення «Клінічна ендоскопія». За період проведення цих циклів свої навички та знання змогли вдосконалити 15 лікарів-ендоскопістів.

Базою для виконання НДР і дисертацій є атестовані вимірювальні лабораторії: міжкафедральна науково-клінічна лабо-

раторія; центральна науково-дослідна лабораторія; лабораторія мікробіологічних і паразитологічних досліджень; лабораторія досліджень інфекційних хвороб; лабораторія доклінічних досліджень лікарських засобів. Вони забезпечують одержання достовірних результатів наукових досліджень. Всі засоби вимірювальної техніки, які використовують у цих лабораторіях, проходять метрологічний контроль і повірені.

На базі МНКЛ 2010-2011 р. виконували дослідження для 3 магістерських, 24 кандидатських, 7 докторських робіт, 3 кафедральних планових науково-дослідних робіт. Загалом у МНКЛ за цей період обстежено 2 255 пацієнтів і виконано 10 598 аналізів.

Заслугує на увагу робота вірусологічної лабораторії – виконується підписана тристороння угода між Тернопільською міською СЕС, Тернопільською обласною СЕС та Тернопільським державним медичним університетом про організацію проведення досліджень на наявність вірусу А/Н1 swine під час епідемії грипу в Тернопільській області. Це дало можливість обстежити 1116 хворих на грип і виявити в 41 пацієнта грип А/Н1 swine, в 75 – грип типу А та в 59 – вірус грипу В. Протягом 2010-2011 рр. відбулося впровадження нових методик роботи на проточному цитофлюориметрі для визначення апоптозу, некрозу та активних форм кисню, які використовують для наукових досліджень.

Наразі ця ж лабораторія та лабораторія імуноферментного аналізу продовжують спільні дослідження з Центральним науково-дослідним інститутом епідеміології Росспоживнагляду (Москва), які дозволять оцінити розповсюдження різних субтипів вірусу грипу та інших збудників ГРВІ в різних вікових групах у Західному регіоні України.

Нині продовжується виконання запланованої 2009 р вченою радою Тернопільського медуніверситету комплексної міжкафедральної науково-дослідної роботи на тему: «Клініко-епідеміологічне та імунологічне обґрунтування вдосконалення профілактичних і лікувальних технологій при грипі та інших гострих респіраторних вірусних інфекціях» (наукові керівники: член-кор. АМН України, професор Л.Я. Ковальчук і член-кор. АМН України, професор М.А. Андрейчин). На період з 1.2011 р. до 12.2016 р. був укладений договір про наукове співробітництво між Науково-дослідним інститутом грипу Російської АМН і Тернопільським державним медичним університетом ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України. Мета цього договору – об'єднання зусиль і розширення наукового співробітництва у боротьбі з ГРВІ в Росії та Україні.

У межах договору кафедра інфекційних хвороб та епідеміології виконує роботу на тему: «Удосконалення комплексної терапії хворих на тяжкі й ускладнені форми грипу й інших ГРВІ з використанням препарату Інґавірін», а також «Відкрите рандомізоване порівняльне дослідження з вивчення ефективності та переносності препарату Альтабор, таблетки по 20 мг, виробництва ЗАТ НВЦ «Борщівський хіміко-фармацевтичний завод» при лікуванні грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій, II фаза». Згідно з умовами цих договорів на рахунок університету вже було перераховано 40 тис. грн.

Наукову роботу в ННІ морфології проводять в обладнаних сучасною апаратурою лабораторних приміщеннях. У звітному році продовжували виконання планових міжкафедральних НДР: «Використання чинників біоорганічної і фізичної природи для корекції регенераторних процесів при термічній травмі» (клініко-морфологічне дослідження) та «Вивчення патогенетичної ролі інфекційних чинників на перебіг соматичної патології у дітей». Планується нова загальноінститутська НДР «Ремоделювання кровоносного русла органів і тканин при різних патологічних станах в експерименті».

Гістологічні дослідження виконують за допомогою відеосистем з програмним забезпеченням, що дозволяє здійснювати як якісний, так і морфометричний аналіз змін тканин і органів систем організму. В наукову роботу впроваджені нові гістохімічні та імуногістохімічні методики: визначення Т- і В- лімфоцитів, макрофагів, апоптозу та мітотичного поділу. Проведено профілактичний ремонт електронного мікроскопа EM-125K. Електронномікроскопічні дослідження і документацію матеріалу проводять за допомогою нової цифрової системи виводу зображення SEO-SKAN-2 високої роздільної здатності. Для демонстрації матеріалу, що вивчається, використовують плазмовий LCD телевізор з екраном 32 дюйми.

На базі лабораторії виконують фрагменти 17 дисертаційних робіт науковців ННІ морфології, постійно здійснюють допомогу у виконанні дисертаційних робіт.

Вивчення вмісту макро- і мікроелементів у тканинах проводять на відремонтованому атомно-адсорбційному спектрофотометрі, який включає комп'ютерне програмне управління приладом і автоматичну реєстрацію результатів дослідження. Під цей прилад проведений ремонт і обладнане спеціальне приміщення з витяжною системою, муфельними пічками.

Підготовлені необхідні документи для проведення сертифікації наукової лабораторії інституту.

2011 року на базі ЦНДЛ виконували 3 НДР, що фінансувалися з держбюджету. У лютому 2011 року була підписана угода з ВАТ «Фармак» (м. Київ) про виконання НДР, вартість дослідження становить 25 800 грн. Цього року на базі ЦНДЛ виконують 46 науково-дослідних робіт, з них: – держбюджетних НДР – 3, пошуківих НДР – 41 (з яких: докторських дисертаційних робіт – 11, кандидатських дисертаційних робіт – 30), – госпдоговірних НДР – 2. Виконано 21 890 аналізів, з них за плановими НДР – 6 470, при виконанні дисертаційних робіт – 15 420.

На базі наукової лабораторії ННІ фармакології, гігієни та медичної біохімії ім. М.П. Скакуна виконували наукові дослідження за такими напрямками:

1. З планової наукової роботи кафедри на тему «Пошук способів корекції уражень внутрішніх органів медикаментозного та іншого генезу» (2010-2012 рр.). Наук. керівник – проф. К.А. Посохова.

2. Дослідження у рамках міжкафедральної НДР «Клініко-епідеміологічне та імунологічне обґрунтування вдосконалення профілактичних і лікувальних технологій при грипі та інших гострих респіраторних вірусних інфекціях» – «Встановлення біологічної активності (антигіпоксичної дії) у нових сполук – похідних теофіліну шляхом скринінгових досліджень».

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

У рамках зазначених вищезапланованих НДР виконують 1 докторську та 6 кандидатських дисертацій.

За результатами виконаних досліджень отримано 2 патенти.

Крім зазначених вище НДР і дисертаційних досліджень, на базі лабораторії виконували фрагменти досліджень для дисертантів деяких клінічних кафедр – 2 докторські дисертації, 4 кандидатські дисертації, 1 магістерська робота.

У лабораторії мікробіологічних і паразитологічних досліджень проводять щорічні мікробіологічні дослідження на носійство золотистого стафілококу, бактерій тифо-дизентерійної групи та паразитологічні дослідження на виявлення яєць глистів і ентеробіозу у студентів медичного, фармацевтичного, стоматологічного факультетів, ННІ медсестринства та працівників ТДМУ, а також – на наявність малярійного плазмодія у студентів-іноземців. У 2010-2011 н.р. проведено 2018 бактеріологічних та 3206 паразитологічних досліджень.

Спільно зі співробітниками міської лікарні №2 на кафедральному автоматичному бактеріологічному аналізаторі Vitek 2 Compact проводять ідентифікацію практично всіх клінічно значущих мікроорганізмів та визначення їх чутливості до антибіотиків. Зараз ведуться перемовини з фірмою Діаверітас, яка обслуговує аналізатор, щодо закупівлі карток для проведення подальших досліджень.

Назріла необхідність дооснастити цю лабораторію 2 новими автоклавами, сушожаровою шафою, іоніміром та іншим.

Лабораторія досліджень кафедри інфекційних хвороб акредитована на право проведення вимірювань у сфері охорони здоров'я відповідно до галузі акредитації терміном до грудня 2011 р.

У лабораторії проводять такі дослідження:

- Імуноферментні:
 - визначення антитіл до CD141-протеїну (тромбомодуліну), фактора Віллебранда як маркерів дисфункції ендотелію.
 - визначення вмісту інтерлейкінів у сироватці крові хворих на грип та ГРВІ: ІЛ-6, ІЛ-4, ІЛ-2, ФНП.
 - визначення криптоспоридій у випорожненнях хворих на ВІЛ-інфекцію/СНІД.
 - Імунологічні ЦІК, МСМ, криоглобуліни. Для проведення цих досліджень лабораторія має необхідну апаратуру.
- Забезпечується виконання лабораторної частини кандидатських дисертацій (І. Ганбергер, Я. Йосик, Г. Бойко), а також планових науково-дослідних НДР кафедри.

Діяльність відділу організації наукових форумів. Проведення науково-практичних конференцій є частинкою життя університету. Конгрес-центр став однією з численних візитних карток університету. Він відомий усім медичним ВНЗ України, як місце традиційних зустрічей для наукових дискусій і вирішення питань з основних напрямків розвитку медичної освіти в Україні. Це підтверджено проведенням щорічних навчально-науково-практичних конференцій, нарад і «круглих столів» за участю представників МОЗ.

Загалом за 2010-2011 н. р. відділ форумів взяв участь в організації та проведенні 25 науково-практичних і навчальних конференцій. Серед них – 8 конференцій всеукраїнського рангу, інші – регіональні. 5 конференцій проведено за участю пред-

ставників МОЗ України та 4 за міжнародною участю. Всього у конференціях взяло участь майже 3000 осіб, серед яких понад 50 делегатів – представники країн далекого та близького зарубіжжя: Польщі, США, Росії, Білорусі, Казахстану та Узбекистану.

БІБЛІОТЕКА

Бібліотека університету є навчальним, науковим та інформаційним підрозділом університету.

Головною метою діяльності бібліотеки є забезпечення навчального процесу навчально-методичною літературою, допомога в науковій роботі, розширення інформаційного забезпечення користувачів.

- Основні напрями роботи бібліотеки:
- формування та ефективне використання фонду літератури відповідно до навчальних планів і тематики науково-дослідних робіт;
 - удосконалення інформаційно-пошукового апарату бібліотеки, виховання інформаційної культури користувачів;
 - поліпшення матеріально-технічної бази бібліотеки.

Загальний книжковий фонд – 407,6 тис. прим., з яких 217 тис. прим. складає навчальна література. Минулого навчального року фонд бібліотеки поповнився на 19 260 прим.

Середня кількість навчальної літератури на одного студента становить 63 прим.; наукової літератури – 54 прим. на одного читача-науковця.

Поповнення фонду бібліотеки зорієнтовано на забезпечення навчального процесу підручниками та посібниками відповідно до навчальних планів. Постійно здійснюється аналіз книгозабезпечення навчального процесу.

Якщо розглянути забезпечення поліграфічною навчальною літературою факультетів університету, то:

- медичний факультет навчальною літературою з клінічних дисциплін забезпечений на 100 %; з фундаментальних дисциплін – на 90 %; з суспільно-економічних – на 80 %;
- фармацевтичний – з дисциплін хімічного та природничого профілю, професійної підготовки – на 100 %; недостатньо укомплектована з професійної підготовки спеціальність «Парфумерно-косметичне виробництво»;
- стоматологічний факультет підручниками з фундаментальних дисциплін забезпечений на 100 %; зі спеціальних дисциплін – на 80 %.

Поруч з навчальною літературою велику увагу приділяють комплектуванню наукового фонду, зокрема, літературі стоматологічного та фармацевтичного профілю.

На постійному контролі у працівників бібліотеки перебуває забезпечення підручниками іноземних студентів. Нині фонд іноземної літератури для навчання становить 5 274 прим.

До послуг користувачів бібліотеки унікальний фонд електронних книг з основних клінічних і фундаментальних дисциплін, який становить 689 примірників. У бібліотеці функціонує три абонементи видачі літератури та чотири читальних зали. До послуг користувачів бібліотеки 38 комп'ютерів, під'єднаних до всевітньої мережі Інтернет.

У навчально-наукових інститутах і на кафедрах працюють читальні зали, які

укомплектовані навчально-методичними матеріалами з дисциплін, які тут вивчають. Всього створено 26 читальних залів.

За єдиним реєстраційним обліком, бібліотека нараховує 4 847 користувачів. За звітний навчальний рік бібліотека обслужила 353 користувачів, яким було видано 38 1740 прим. документів. Загальна кількість відвідувань бібліотеки та читальних залів – 145 190 користувачів.

Для забезпечення наукового процесу та інформування читачів щодо найновіших досягнень науки бібліотека отримує 106 назв періодичних видань. Здебільшого це видання медичного та хіміко-біологічного профілю. Про нові надходження літератури та періодичних видань бібліотека інформує користувачів виставкою «Нові надходження» та щомісячно на «Днях інформації». На Web-сторінках бібліотеки розміщена інформація про періодичні видання, що надійшли до бібліотеки; щомісячні нові надходження книг; картотека книгозабезпечення підручниками та посібниками; електронний каталог та інші інформаційні матеріали.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Протягом 2010-2011 навчального року видавництво «Укрмедкнига» видало 410 назв різної друкованої продукції (табл. 1).

Таблиця 1

Продукція	Кількість
Підручники	14
Навчальні посібники	12
Монографії	7
Збірники матеріалів конференцій	12
Збірники рисунків до модульно-тестового контролю	18
Навчально-методична література	24

У видавництві виходять 12 журналів, 10 з яких затверджені ВАКом, 2 газети – «Медична академія» та «Університетська лікарня», яку студенти-волонтери нашого університету розповсюджують серед хворих в університетській лікарні.

Регулярно видаються 12 всеукраїнських наукових журналів: – «Шпитальна хірургія»; «Медична освіта»; «Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології»; «Фармацевтичний часопис»; «Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я»; «Медична інформатика та інженерія»; «Медсестринство»; «Вісник наукових досліджень»; «Медична хімія»; «Інфекційні хвороби»; «Здобутки клінічної та експериментальної медицини»; «Клінічна стоматологія».

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА

30 клінічних кафедр університету розміщені на базах 17 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування Тернопільської області, а також міста Рівне. Загальна кількість ліжкового фонду складає 4840 ліжок. 2010-2011 рр. поновлені угоди з додатками між ТДМУ з одного боку і деякими обласними та міськими лікувальними закладами – з іншого.

Плідну співпрацю з головним та міським управліннями охорони здоров'я здійснювали за активної участі обласних спеціалістів та провідних фахівців різних спеціальностей у науково-клінічних конфе-

ренціях, які регулярно проводили на базі НОК «Червона Калина», а також активна участь професорсько-викладацького складу кафедр в колегіях головного управління охорони здоров'я. Спільними зусиллями ТДМУ і медичних закладів області продовжували реалізацію важливих медичних програм: «Боротьба з туберкульозом», «Онкологія», «Здоров'я матері та дитини» тощо. Відповідно до рішень спільних нарад за кожним районом Тернопільської області були закріплені працівники кафедр педіатричного, акушерсько-гінекологічного, терапевтичного та хірургічного профілів.

Зараз на клінічних кафедрах ТДМУ працює 321 викладач (професорів – 57, доцентів – 118, асистентів – 146). З них 50 % мають «вищу» кваліфікаційну категорію, 18 % – «першу», 12 % – «другу», 20 % – не мають категорії. Це переважно викладачі стоматологічного факультету, які нещодавно закінчили інтернатуру і ще не мають достатнього стажу для отримання категорії.

Працівники клінічних кафедр за звітний період (II півріччя 2010 року та I півріччя 2011 року) в поліклініках прийняли 51986 хворих, у стаціонарних відділах пролікували 26560 пацієнтів, у відділеннях клінічних баз проконсультували 87271 хворих, в інших лікувальних закладах – 12586

осіб. Плановані чергування склали – 17754 години, ургентних – 36554 годин, по санавіації – 9582 годин. У хірургічних клініках виконано 8318 операцій.

2010-2011 рр. Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського продовжив реалізацію проекту, який започаткувало Міністерство охорони здоров'я України, зі створення та розвитку університетської лікарні.

Створення престижної та потужної університетської лікарні в Тернопільській області є важливим кроком до впровадження страхової медицини в Україні, що дозволить максимально спростити перехід системи охорони здоров'я до нових умов і поліпшити рівень надання спеціалізованої медичної допомоги мешканцям краю.

Реформа охорони здоров'я, задекларована Президентом України, передбачає створення університетських лікарень (клінік) в обласних центрах.

Світовий досвід показує, що такий тип лікувально-профілактичних закладів має суттєві переваги перед звичайними лікарнями за рахунок кращої матеріально-технічної бази та високопрофесійного кадрового складу, що дозволяє надавати ефективну медичну допомогу населенню за всіма медичними спеціальностями.

Лікарні, які вже зараз активно співпрацюють з університетами, це саме ті заклади, що можуть продуктивно реформуватися в умовах переходу до страхової медицини. На Тернопіллі найперспективнішою в цьому плані є новостворена Тернопільська університетська лікарня.

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

Структура університетської лікарні згідно з коопераційною моделлю представлена 6 центрами, до складу яких входять 19 стаціонарних спеціалізованих відділень, 13 параклінічних, 5 допоміжних підрозділів та одним сектором:

- центр внутрішньої медицини потужністю 300 ліжок терапевтичного профілю;
- центр хірургії потужністю 365 ліжок хірургічного профілю;
- центр експертизи тимчасової непрацездатності та якості лікувально-діагностичного процесу;
- консультативно-діагностичний центр на 200 відвідувань в день з прийомом за 24 спеціальностями;
- центр роботи з молодшими спеціалістами та молодшим медичним персоналом;
- фінансово-господарський сектор;
- центр кадрової служби та юридичного забезпечення.

За звітний період для надання високоспеціалізованої стаціонарної та консультативно-діагностичної медичної допомоги дорослому населенню області на базі стаціонарних відділень створено два нових спеціалізованих центри: гастроентерології з гепатологією та ендопротезування.

У жовтні 2010 року почали реорганізацію лікувально-діагностичного центру в зв'язку із закінченням терміну угоди про спільну діяльність з ТОВ «Десна»ЛТД.

Після підготовки пакету необхідних документів у ліцензійний відділ МОЗ України наявна в ТДМУ ліцензія на медичну практику розширена за необхідним переліком нових спеціальностей для медичної та стоматологічної практики. Це дало можливість в межах ЛДЦ створити такі підрозділи:

1. Медичний центр із лікувально-діагностичним відділом.
2. Стоматологічний центр.
3. Санаторій-профілакторій на базі НОК «Червона калина».

Медичний та стоматологічний центри затверджені клінічними базами відповідних кафедр, тому консультативно-лікувальну роботу в цих центрах виконують всі викладачі клінічних кафедр згідно з затвердженим графіком.

У медичному центрі надано амбулаторну медичну допомогу 1112 студентам ТДМУ. Силами викладацького складу університету здійснено профілактичні огляди 2157 студентів.

Базою стоматологічного центру є корпуси, що на вул. Чехова 3, 5, 7, загальною площею 1034,2 кв.м., де професори, доценти та асистенти кафедр надають лікувальну та консультативну допомогу тернопольцям і разом із студентами проводять профілактичні огляди. Стоматологічний центр оснащений сучасним обладнанням, в якому викладачі стоматологічних кафедр надають терапевтичну, хірургічну та ортодонтичну допомогу мешканцям Тернополя та області. Всього стоматологічний центр нараховує 27 стоматологічних установок. Зараз на цій базі налагоджують роботу зуботехнічної та імплантологічної лабораторій.

За звітний період співробітники стоматологічного центру прийняли 7267 пацієнтів, провели пломбування 4646 зубів, видалили 1837 зубів, провели 52 оперативні втручання. Співробітники центру впроваджують сучасні методики ліку-

вання, використовують сучасні пломбувальні матеріали, надають амбулаторну хірургічну допомогу, послуги зубного протезування.

У санаторії-профілакторії «Червона калина» за звітний період оздоровлено 450 студентів ТДМУ.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ТА ВИХОВНА РОБОТА

У навчальний процес університету органічно вплелася національно-патріотична та виховна робота. Для сприяння соціального становлення та розвитку студентів, виховання у них поваги до національних, історичних і культурних цінностей були проведені різноманітні заходи: бесіди, «круглі столи», зустрічі з цікавими людьми, екскурсії, брали участь у всеукраїнських та обласних історико-краєзнавчих і народознавчих пам'ятних та благодійних акціях. Виховна робота зі студентами здійснюється і через студентське самоврядування, органом якого є студентська рада, яка працює згідно з Положенням і планом роботи.

Не втрачає своєї актуальності проведення традиційних загальноуніверситетських заходів мистецького спрямування, зокрема, вечорів відпочинку до всеукраїнського та міжнародного днів студента, «Молодь проти СНІДу», «Кохання з першого погляду», «Андріївські вечорниці», «Міс університет». З метою пропаганди здорового способу життя вперше було проведено «Козацькі забави» та змагання з пейнтболу. Студенти й викладачі взяли активну участь у добродійних акціях «Подарунок від Миколая», «Серце до серця», «Допоможи дітям – інвалідам Чорнобілля», «Подаруй дитині книгу». Під час проведення останньої акції було зібрано понад 1200 книг, за що університет отримав подяку від голови обласної адміністрації.

Позитивним є те, що у заходах і конкурсах беруть участь студенти всіх факультетів університету і зазначені заходи стають більш масовими. І результатом цього є активна участь і перемога наших студентів у різноманітних фестивалях-конкурсах.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНОСТІ

Фінансування діяльності університету проводять за двома видами – державне (загальний фонд) та власні надходження (спеціальний фонд). Фінансування з державного бюджету 2010 року та I півріччя 2011 року проведено на 100% до затвердженої бюджетної пропозиції. 2010 року з державного бюджету фінансували соціально захищені статті – заробітна платня та нарахування на неї, стипендія, харчування й забезпечення одягом студентів-сиріт, частково оплата комунальних послуг. Всі кошти використано за призначенням і в межах кошторисних призначень.

У зв'язку з підвищенням заробітної платні та зростанням тарифів на комунальні послуги мала місце тенденція до значного збільшення фінансування щодо загального фонду: 2007 р. – 10 500 300 грн., 2008 р. – 17 025 300 грн., 2009 р. – 19 367 114 грн., 2010 р. – 21 272 884 грн., 2011 р. – 21 757 000 грн.

Основна частина затрат припадає на забезпечення оплати праці працівників університету та розрахунків за комунальні послуги й спожиті енергоносії, які зазнали значних змін у процесі виконання бюджету. Минулого року відповідно до Закону про Державний бюджет на 2010 рік розмір посадового окладу за першим тарифним розрядом та розмір мінімальної заробітної плати змінювався п'ять разів.

Постановою Кабінету Міністрів № 524 від 11 травня 2011 року з 1 липня цього року проведено позачерговий перегляд діючих посадових окладів. Нині працівникам, яким присвоєно посадові оклади відповідно до єдиної тарифної сітки за першим і вищими тарифними розрядами аж до восьмого встановлено диференційовані розміри посадових окладів, які вказано в цій постанові. Посадові оклади всіх інших працівників встановлюються від розміру посадового окладу за першим тарифним розрядом та розміру затверджених коефіцієнтів між тарифними розрядами.

Надходження 2010 року за спеціальним фондом склали 52 млн. 669 тис. 518 грн., в тому числі:

- плата за освітні послуги – 46 млн. 42 тис. 239 грн.;
- надходження від господарської та виробничої діяльності – 6млн. 571 тис. 907 грн.;
- від здачі в оренду нерухомого майна – 43 тис. 612 грн.;
- від реалізації майна 11 тис. 759 грн.

Найбільшу питому вагу в доходах університету складає плата за навчання – 87,4 %. Щороку, в межах чинного законодавства, у міру збільшення витрат на оплату праці працівників університету, зростання цін на матеріали, підвищення тарифів на енергоносії, комунальні та інші послуги переглядається розмір плати за надання освітніх послуг, послуг видавництва «Укрмедкнига», вартість проживання в студентських гуртожитках. Наказом Міністерства освіти, науки, молоді і спорту України, Міністерства фінансів України та Міністерства охорони здоров'я України за № 284/423/173 від 28 березня 2011 року встановлено граничний розмір плати за проживання в студентських гуртожитках на рівні 40% від розміру академічної стипендії (530 грн. x 40% = 212 грн.).

Для досягнення самоопитності комплексу студентського харчування та навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина» постійно оновлюється асортимент продукції, переглядається режим роботи цих підрозділів. Ще з 1 вересня 2008 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів за № 1548 та розпорядження обласної адміністрації запроваджено обмеження щодо встановлення торговельних націнок на продукцію комплексу харчування. Це обмеження чинне і на даний час. Додатково на виконання окремих доручень надійшло на рахунок університету в 2010 році 50 тис. 745 грн., в I півріччі цього року надходження склали 41 тис. 172 грн.

Для забезпечення належних умов навчання та проживання студентів, стійкого фінансового стану університету постійно ведуть роботу з вивчення та освоєння можливих додаткових джерел надходження коштів, але в межах чинних нормативних документів.

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальні корпуси, гуртожитки та інші споруди завдяки своєчасному проведенню капітальних і поточних ремонтів у задовільному та доброму стані.

В університеті зусиллями господарників підтримується належна матеріально-технічна база 18-ти будівель, розташованих в обласному центрі, 14-ти будівель і споруд НОК «Червона калина», с. Лошнів Тербовлянського району, музею-садиби І.Я.Горбачевського у с. Зарубинці Збарзького району, навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги у с. Зарубинці Збарзького району, с. Гнилиці Підволочиського району, с. Великий Говилів Тербовлянського району та с. Увисла Гусятинського району.

Працівники адміністративно-господарського підрозділу провели необхідну роботу з підготовки ВНЗ до навчального року, забезпечивши надійне функціонування систем забезпечення у зимовий період, згідно з відповідним наказом МОЗ України «Про підготовку установ, закладів та підприємств до роботи в осінньо-зимовий період».

Капітально відремонтовано взяті в оренду площі ФАП у с. В. Говилів Тербовлянського району, де облаштовано і оснащено навчально-практичний центр первинної медико-санітарної допомоги. Завершено ремонтні роботи на орендованих площах ФАП у с. Увисла Гусятинського району. Облаштування та оснащення приміщень навчально-практичного центру завершено, центр успішно функціонує.

За звітний період 2010 -2011 р. проведено такі капітальні ремонти:

– завершено ремонт лівого крила 2-го поверху гуртожитку №4, де облаштовують меблями власного виробництва 6 кімнат.

– проведено капітальний ремонт частини даху і фасаду університетської бібліотеки, що на вул. Січових Стрільців, 8.

Активно ведуть роботи:

– завершується робота з опорядження фасаду із заміною віконних блоків у навчальному корпусі №5 ННІ медико-біологічних проблем на вул. Словацького, 5. Наразі залишилося впорядкувати прилеглу територію;

– змінено місце розташування кафедри екстреної медичної допомоги і медицини катастроф з курсом військової підготовки з адреси «вул. Чехова, 3», корпус ННІ моделювання та аналізу патологічних процесів на адресу «вул. Коцюбинського, 3», корпус ННІ медсестринства.

– проведено ремонт даху в навчальному корпусі №2 ННІ морфології, по периметру замінено водостічні труби, відремонтовано віконні приямки цокольного поверху фасаду. У приміщеннях цокольного поверху облаштовано навчальні кімнати, роботи тривають;

– у колишньому приміщенні музею університету у корпусі №1 ННІ фармакології, гігієни та медичної біохімії імені проф. М.П. Скакуна облаштовано лекційну аудиторію на 90 місць, на 2-му поверсі встелено плиткове покриття, замінено усі дверні блоки на кафедрі медичної біохімії;

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2010-2011 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

– у навчальному корпусі №3 фармацевтичного факультету на вул. Руській, 36 повним ходом ідуть роботи з облаштування лекційної аудиторії та утеплення її опорядження її фасаду;

– у НОК «Червона калина» проведено ремонт 1-го, 2-го поверху профілакторію та більшої частини готелю (залишилося відремонтувати лише 1-й поверх справа) з повною заміною сантехніки і душових кабін, проводять ремонти будиночків №№ 4, 6.

– проведено поточні ремонти на кафедри загальної та оперативної хірургії, інфекційних хвороб, акушерства і гінекології ФПО, ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією ФПО.

Пріоритетним завданням на найближчий період є:

– капітальний ремонт адміністративного корпусу, де розпочався ремонт усіх сходових маршів, починаючи з підвалу, облаштування у підвалі (теперішнє бомбосховище) гардеробу на 500 місць, монтаж сучасної огорожі вздовж сходових маршів, вкладання плиткового покриття у фойє 3-го і 4-го поверхів, коридорі кафедри фармакології, заміна дверних блоків і вікон на кафедрі фармакології з клінічною фармакологією, заміна вікон вздовж сходових маршів, заміна дверних блоків актові зали;

– розпочато надбудову другого поверху бібліотеки, де будуть розміщені сучасні читальні зали;

– ще одним важливим завданням на найближчий час є початок ремонтно-будівельних робіт на об'єкті, що, відповідно виготовленій 2000 р. проектно-кошторисній документації, називається «Академічна клініка на 20 ліжок ТДМА, реконструкція з надбудовою та прибудовою по вул. Шпитальній, 2». Нині зроблено передраховку кошторисної частини, враховано вже виконані роботи та сформовано технічне завдання для початку процедури конкурсних торгів. Роботи на об'єкті з облаштування фасаду, встановлення вікон і дверей планується розпочати до 1.09.2011р.

Розпочато ремонтні роботи на гаражах університету на вул. Глибокій, 19-а із заміною системи опалення та облаштуванням автоматизації у підвальних приміщеннях кафедри загальної та оперативної хірургії та віварію.

Також розпочато ремонт коридору 1-го поверху та холу, ремонт приямків з влаштуванням відмостки у навчальному корпусі №6 на вул. Чехова, 3, у навчальному корпусі №10 на вул. Чехова, 7 розпочато ремонт лівого крила з облаштуванням навчальних аудиторій, ремонт приямків та відмостки.

Загалом увесь титульний перелік об'єктів капітального ремонту приміщень університету на 2011 рік сформовано та затверджено у МОЗ України.

Виготовляється проектно-кошторисна документація на добудову адміністративного корпусу до навчального корпусу №1 за адресою майдан Волі, 1. У добудованій корпус передбачається перенести весь адміністративний апарат університету, усі деканати, конференц-зал для проведення засідань вченої ради, ректорату та урочистих подій.

В архітектурно-проектному бюро виготовлено проектно-кошторисну документацію на реконструкцію з надбудовою бібліотеки, отримано позитивний висновок комплексної державної експертизи на кошторис. Проведено процедуру конкурсних торгів, визначено переможця, укладено договір з підрядником. Отримано дозвіл на будівництво.

У перспективі на майбутнє також планується:

– ремонт фасаду із заміною вікон на металопластикові у ґуртожитку №3 на вул. Коцюбинського, 18-а;

– ремонт підвальних приміщень у навчальних корпусах № 6 на вул. Чехова, 3 та № 10 на вул. Чехова, 7;

– облаштування сучасних лінгафонних

кабінетів на місці теперішньої лекційної аудиторії ННІ моделювання та аналізу патологічних процесів;

– ремонт аудиторії №6, що в університетській лікарні;

– заміна вікон на металопластикові з тильної сторони фасаду спортивної зали ННІ медсестринства на вул. Коцюбинського, 3;

– завершити ремонт усіх будиночків на території НОК «Червона калина».

Як бачите, роботи попереду багато, але поставлені завдання цілком реальні і цілком під силу колективу університету.

На завершення слід зазначити, що в житті нашого університету та його колективу минулий навчальний рік був важким і насиченим різноманітними подіями. Всі ми добре попрацювали й завершили навчальний рік з вагомими здобутками в навчальній, науковій, лікувальній та виховній роботі. І за це всім Вам велика подяка. Також треба акцентувати, що у нашому університеті є сформованим високопрофесійний, ініціативний колектив і ми всі разом вирішимо всі ті грандіозні плани, які в найближчому майбутньому дозволять нашому університету стати провідним ВНЗ в Україні і визнаним в Європі.

ПРОЕКТ РІШЕННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ ТДМУ

1. Оптимізувати всі види діяльності (навчально-методичну, наукову, лікувальну, фінансово-господарську та інші) для повної реалізації в університеті стратегічного напрямку розвитку вищої медичної освіти в Україні.

Відповідальний: перший проректор.

Термін виконання: протягом року.

2. Для покращення практично-орієнтованого та циклового навчання на кафедрах університету придбати сучасне навчальне та наукове обладнання для навчальних лабораторій кафедр.

Відповідальний: проректор з науково-педагогічної роботи і соціальних питань, доц. О.Б. Слабий.

Термін виконання: протягом року.

3. Зміцнити матеріально-технічну базу стоматологічного центру і кафедр стоматологічного факультету та створити електронну базу пролікованих пацієнтів.

Відповідальний: декан стоматологічного факультету.

Термін виконання: протягом року.

4. Створити міжкафедральну стоматологічну лабораторію функціональної діагностики для покращення якості лікування пацієнтів та оптимізації виконання дисертаційних досліджень науковців факультету.

Відповідальний: керівник стоматологічного центру.

Термін виконання: протягом року.

5. Забезпечити підготовку викладання всіх навчальних дисциплін для студентів 3 курсу спеціальностей «Фармація», «Клінічна фармація», «Технологія парфумерно-косметичних засобів» за кредитно-модульною системою навчання відповідно до вимог Болонської декларації та якісну підготовку відповідних навчально-методичних матеріалів.

Відповідальний: декан фармацевтичного факультету.

Термін виконання: вересень-грудень 2011 року.

6. З метою збільшення набору іноземних студентів підписати нові контракти з фірмами, що рекрутують студентів, запросити представників посольств іноземних країн для ознайомлення з умовами навчання і проживання в університеті іноземних студентів, залучати випускників іноземців для рекламування університету після їх повернення на батьківщину.

Відповідальний: декан факультету іноземних студентів.

Термін виконання: протягом року.

7. Кафедрам факультету іноземних студентів щорічно поповнювати на 10 % банки тестових завдань англійською та російською мовами до комплексних іспитів.

Відповідальний: декан факультету іноземних студентів.

Термін виконання: постійно.

8. Забезпечити якісне функціонування Веб-сторінки факультету іноземних студентів та постійно поповнювати її новою інформацією.

Відповідальний: декан факультету іноземних студентів.

Термін виконання: протягом року.

9. Відредагувати наявні на ВЕБ-порталі навчально-методичні матеріали для студентів ННІ медсестринства, що навчаються за дистанційною формою, збільшити кількість тестових питань з малюнками, ситуаційними задачами для щоденного тестового контролю знань студентів за програмою Moodle.

Відповідальний: керівник центру дистанційного навчання.

Термін виконання: перший семестр 2011/2012 н.р.

10. Заповнити ВЕБ-портал матеріалами українською й англійською мовою для студентів спеціальності «Сестринська справа» освітньо-кваліфікаційного рівня

– магістр, які навчаються за дистанційною формою навчання.

Відповідальний: керівник центру дистанційного навчання.

Термін виконання: вересень 2011 року.

11. У процесі дистанційної форми навчання при підготовці медсестр-бакалаврів і магістрів розробити та запровадити стандарти онлайн-листування між викладачами та студентами. Розробити та розмістити на Веб-порталі університету аудіо-супроводи презентацій лекцій трьома мовами викладання.

Відповідальний: проректор з науково-педагогічної роботи та впровадження новітніх технологій, директор ННІ медсестринства.

Термін виконання: впродовж року.

12. Наукову діяльність університету проводити відповідно до пріоритетів, які визначені державним рейтингом вищих навчальних закладів МОЗ України. При проведенні наукових досліджень дотримуватися засад доказової медицини. Виконання наукових досліджень, планових, дисертаційних, магістерських робіт проводити лише на базах сертифікованих лабораторій МНКЛ, ЦНДЛ, наукових лабораторій ННІ або кафедр. Акцентувати увагу наукових керівників на більш широке застосування при виконанні дисертаційних робіт сучасних методів дослідження, зокрема, проточної цитофлюориметрії, ланцюгової полімеразної реакції тощо.

Відповідальні: проректори з наукової та лікувальної роботи, директори ННІ, зав. наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

13. Покращити підготовку резерву на посади завідувачів кафедр. Забезпечити заміщення посад завідувачів кафедр докторами наук допенсійного віку. Ректорату в найкоротший термін провести ро-

боту із заміщення посад завідувачів кафедр докторами наук допенсійного віку.

Відповідальні: проректор з наукової роботи.

Термін виконання: постійно.

14. Подати на затвердження в МОЗ України заяву на навчання в аспірантурі, клінічній ординатурі, магістратурі 2012 року з урахуванням потреб кафедр університету у наукових і викладацьких кадрах. До 1.01.2012 р. завершити повторне ліцензування з клінічної ординатури для іноземних громадян. Активніше залучати науковців у докторантуру, аспірантуру, магістратуру на контрактну форму навчання за спеціальностями, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, завідувач аспірантури, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 1.01.2012 року.

15. Деканам і завідувачам кафедр усіх факультетів встановити постійний контроль за своєчасним плануванням і виконанням запланованих на факультетах дисертаційних робіт, а науковому відділу щорічно наприкінці навчального року проводити аналіз виконання дисертаційних робіт здобувачами з поданням пропозицій щодо укладання трудових угод з ними.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, декани факультетів, наукові керівники дисертантів.

Термін виконання: постійно, звіт – до 30 червня щорічно.

16. Продовжити активне залучення наукових колективів ННІ, кафедр і наукових лабораторій до участі у конкурсах на виконання державних і міжнародних наукових програм, ґрантів, які забезпечують цільовим фінансуванням. Проводити пошук і уклали угоди на виконання госпдоговірних наукових тем.

(Закінчення на стор. 10)

.....ВІД СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ – ДО СЕРПНЕВОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ПРОЕКТ РІШЕННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ ТДМУ

(Закінчення. Поч. на стор. 9)

Відповідальні: проректор з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр, завідувачі наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

17. Директорам ННІ і завідувачам клінічних кафедр забезпечити активізацію і контроль ефективності винахідницької й раціоналізаторської роботи у підпорядкованих наукових колективах. Звернути увагу винахідників на пріоритетність розробок інноваційних проектів і необхідність патентування, насамперед, речовин і моделей (зразків продукції та апаратури). При укладенні контрактів з викладачами рекомендувати у розділі «Наукова робота» планувати рацпропозиції, патенти і винаходи.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом року.

18. З метою підвищення рівня проведення наукових конференцій посилити роботу з оргкомітетами щодо неухильного дотримання положення про організацію форумів на базі НОК «Червона калина» із забезпеченням самоокупності заходу, реалізації продукції видавництва «Укрмедкнига», своєчасного видання збірників тез, широкого (у т.ч. міжнародного) представництва учасників.

Відповідальні: відділ організації наукових форумів, видавництво «Укрмедкнига», оргкомітети конференцій.

Термін виконання: протягом року –

згідно з реєстром проведення конференцій.

19. Активізувати роботу студентських наукових гуртків на всіх кафедрах університету шляхом більш широкого залучення студентів у наукові програми «Студентська наука і профорієнтаційне навчання» та «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації» і до участі у традиційному щорічному Міжнародному конгресі та в Інтернет-конференції на базі ВЕБ-порталу ТДМУ.

Викладачам-кураторам студентської науки враховувати у педнавантаженні по 50 годин (але не більше 100 годин сумарно) за курацію кожного студента-учасника вказаних вище програм.

Відповідальні: голова ради СНТ, керівники наукових гуртків кафедр, навчальний відділ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: постійно.

20. Оптимізувати надання допомоги з пошуку літератури дисертантам у підготовці дисертаційних робіт. Підвищити ефективність інформаційного забезпечення користувачів бібліотеки за рахунок впровадження програмного забезпечення «ІРБІС». Продовжувати роботу з комплектування бібліотечного фонду літературою відповідно до профілю ВНЗ і плану науково-дослідних робіт.

Відповідальні: завідувач бібліотекою, робоча група з підбору літератури

Термін виконання: протягом 2011 року.

21. Ширше залучати студентів і молодих науковців університету до співпраці

та обміну в наукових програмах з університетами України, Європи та світу – партнерами ТДМУ.

Відповідальні: відділ міжнародних зв'язків, рада СНТ.

Термін виконання: постійно.

22. Розробити та впровадити телемедичні системи ЕКГ-моніторингу, а також лабораторної експрес-діагностики загального аналізу крові й сечі, дослідження мазків, взятих при гінекологічному обстеженні на основі Інтернет та GSM-зв'язку Тернопільської університетської лікарні з навчально-практичними центрами первинної медико-санітарної допомоги з отриманням заключення лікаря в режимі онлайн.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної і лікувальної роботи, проректор з науково-педагогічної роботи та впровадження новітніх технологій.

Термін виконання: впродовж року.

23. Налагодити контакти з метою обміну досвідом з організації виховної роботи в університеті з іншими вищими навчальними закладами м. Тернополя та України;

Відповідальні: помічник проректора з навчально-виховного процесу, завідувачі кафедр.

Термін виконання: впродовж року.

24. Забезпечити виконання капітальних ремонтно-будівельних робіт згідно із затвердженим титульним переліком на 2011 рік.

Відповідальний: проректор з НПР та соц. питань, доц. О.Б. Слабий

Термін виконання: до 31.12.2011 року.

25. Впровадити заходи з підготовки корпусів і гуртожитків університету до опалювального сезону. Продовжити термін експлуатації котельні гуртожитку № 3 за адресою вул. Коцюбинського 18-а.

Відповідальний: пом. проректора з НПР Л.О. Шапченко

Термін виконання: до 15.09.2011 року.

26. Завершити виконання поточних ремонтних робіт у навчальних корпусах і гуртожитках університету до 1.09.2011 р.

Відповідальний: головний інженер В.Г. Дармограй

Термін виконання: до 15.09.2011 року.

27. Провести повне облаштування матеріальної бази навчально-практичного центру первинної медико-санітарної допомоги у с. Кокошинці Гусятинського р-ну.

Відповідальний: проректор з НПР та соц. питань, доц. О.Б. Слабий

Термін виконання: до 1.09.2011 року.

28. Розпочати ремонтно-будівельні роботи згідно з проектом на об'єкті університету «Академічна клініка на 20 ліжок ТДМА, реконструкція з надбудовою та прибудовою геронтологічного відділення на вул. Шпитальній, 2» за адресою вул. Пирогова, 16А.

Відповідальний: проректор з НПР та соц. питань, доц. О.Б. Слабий,
Термін виконання: до 1.09.2011 року.

ЮВІЛЕЙ

ВИСОКВАЛІФІКОВАНИЙ ВИКЛАДАЧ, ЛІКАР, НАУКОВЕЦЬ, ПИСЬМЕННИК

21 серпня виповнилося 70 років доценту, ортопеду-травматологу Березовському Оресту Івановичу.

Вельмишановний Оресте Івановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям. Колектив університету щиро шанує Вас як відомого науковця, досвідченого клініциста, педагога і вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків, за проявлений останніми роками талант письменника.

Яскравою сторінкою в історії університету є Ваш трудовий шлях від аспіранта до доцента кафедри травматології та ортопедії, оригінального винахідника та раціоналізатора.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя і затишку, щасливого довголіття.

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

Високваліфікований ортопед-травматолог, науковець, письменник – така життєва програма доцента Ореста Івановича Березовського, якому виповнилося 70 років.

Народився 21 серпня 1941 р. у с. Грабовець Тернопільського району. Закінчив інститут (1963 р.). Працював хірургом в Козлівській лікарні, служив в армії, навчався в аспірантурі. 1969 р. захистив кандидатську дисертацію. Асистент (1974), а згодом доцент (1985) кафедри травматології та ортопедії Тернопільського медичного інституту, тепер медичного університету імені І. Горбачевського. Автор понад 100 наукових, навчально-мето-

дичних публікацій, у т.ч. майже 50 авторських свідоцтв і патентів, двох фахових монографій та трьох навчальних посібників.

Доля Оресту Івановичу усмінулася письменницьким талантом. З-під його пера вийшли кілька художніх книг: актуальний для нинішньої України роман «Інтернаймичка» (2004), перевиданий 2005 р., соціально-психологічний роман «Європа-центр» (2007), «Рожевий дурман» (2009), «Заплутані крила» (2010), присвячені післявоєнній долі «дітей війни».

Колективи хірургічних кафедр, працівники і випускники Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, однокурсники та вся громадськість краю щиро вітають Ореста Івановича з ювілеєм, бажають доброго здоров'я, творчої наснаги, щасливого активного довголіття.

ОБ'ЄКТИВ

Олена ЄМЯШЕВА, Соломія ПАВРИШИН та Наталія БАСОК, студентки стоматфакультету (ліворуч); Ірина РОНДЯК, студентка медичного факультету (праворуч)

КУЛЬТУРА БЕЗ КОРДОНІВ

Делегація з 49 представників професорсько-викладацького складу та студентства ВНЗ України, а саме: Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я.Горбачевського, Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова, Київського інституту соціальних і культурних зв'язків Святої княгині Ольги, Волинського національного університету імені Лесі Українки, Таврійського національного університету ім. В.І.Вернадського, Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського, Приазовського державного технічного університету, виїхали з м. Чоп у напрямку славнозвісних міст Європи. І хоча у складі були як студенти, так і викладачі, завідувачі кафедр, проте вже з перших днів команда нових знайомих зрозуміла, що всі є людьми творчими, духовно багатими, спраглими до нових знань, тому, без перебільшення можна сказати, стали близькими друзями.

Першим пунктом нашого призначення був Відень. Для нас, представників Тернопільського державного медичного університету, приїзд у це чарівне місто і відвідання Віденського університету було важливим і значимим ще й тому, що 1872 р. Іван Горбачевський — наш земляк із села Зарубинці (нині — Збаразького району) вступив туди на

Проїхавши майже 5500 км, українська делегація учасників фахової культурологічної подорожі «Культура без кордонів», яку проводили за підтримки Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури України, ректорату ТДМУ мала змогу переконатися в тому, що надбання культури та науки різних країн повинні забезпечувати обмін досвідом, перспективи щодо подальшого розвитку.

першого в світовій практиці Міністерства охорони здоров'я і був першим його міністром.

Наша делегація відвідала інститут філософії Віденського університету, де нам провели ознайомчу екскурсію. Віденський університет — державний ВНЗ, заснований 1365 р., вважається одним з найстаріших університетів Центральної Європи після Карлового університету у Празі та Ягеллонського університету у Кракові. Тут навчається понад 80000 студентів. На вибір студентів університет пропонує майже 180 курсів.

Екскурсія Віднем, подарувала нам багато приємних вражень і цікавої інформації про це прекрасне місто. Кожен, хто відвідує австрійську столицю, починає знайомство з нею зі старовинного замку Хофбурга, імператорської резиденції. Історичний центр Відня 2001 р. внесено до переліку культурної спадщини ЮНЕСКО.

Після Відня, сповнені неповторними враженнями, ми поїхали до Мюнхена. Це стародавнє баварське місто, що засновано ще у VIII ст., першими його жителями вважають монахів Тегернейського монастиря, а численних туристів сюди приваблюють унікальні пам'ятки архітектури в стилі готики й ренесансу, замки, численні музеї та мальовничі парки. Серцем старого міста вважається площа Марієнплатц, у Середньовіччя тут проходили лицарські турніри, ярмарки.

Сучасний Мюнхен — це не лише сукупність культурних і музейних цінностей, а й потужний промисловий і дослідницький центр. Завдяки відомим навчальним закладам, зокрема Мюнхенському університету Людвіга-Максиміліана, інституту імені Макса Планка та іншим, місто утримує міцні позиції в європейській науці.

Під час знайомства з Цюріхом нас вразив красою Ліденгоф — «Липовий двір». Вважають, що з цієї точки з'явилося саме місто. Колись Ліденгоф був митним пунктом, заснованим древніми римлянами, що контролював річку Лімат. У Цюріху можна побачити пам'ятник відомому пе-

дагогу, уродженцю цього міста — Й. Г. Песталоцці (1746-1827).

Далі наш маршрут пролягав через містечко Монтре у Швей-

царії, в якому кожного року проводять Міжнародний джазовий фестиваль, що триває майже два тижні. На цей час містечко перетворюється у велику музичну сцену під відкритим небом. 3 липня ми побували на виступі університетської групи з Великобританії «Jazzmanix Southampton University Jazz & Gospel Choir».

Українська делегація в Міланському університеті

Своєю неповторністю та величчю нас вразив центр міжнародної дипломатії і друге за чисельністю населення місто у Швейцарії — Женева. До речі, перше наше враження після прибуття на набережну цього красивого міста — ми в Тернополі! Хіба фонтан посеред Женевського озера — 140-метровий. Своєю мальовничістю вразив нас квітковий годинник. Він, як всі годинники у Швейцарії, показує точну годину. Саме в Женеві є представництва багатьох міжнародних організацій, зокрема, відділення ООН, штаб-квартира ВООЗ, штаб-квартира Міжнародного комітету Червоного Хреста.

Оглядові екскурсії містами Західної Європи за маршрутом подорожі надали можливість учасникам проекту ознайомитися із стародавньою та сучасною культурою Європи.

Місто Канни передовсім відоме магією червоної доріжки, міжнародними кінофестивалями, зірковими гостями. Тут — відомий Палац фестивалів і конгресів, вздовж палацу прокладена алея зірок з відбитками рук відомих людей.

Мілан — головне місто північної частини Італії. На центральній площі Дуомо є відразу кілька визначних місць. Однойменний собор Дуомо — один із найбільших у світі готичних соборів.

Неможливо уявити Мілан без

театру Ла Скала. Треба зазначити, що ззовні він виглядає не настільки грандіозним в архітектурному плані, як, скажімо, у Відні чи Будапешті. Він більш вишуканий та стриманий. Проте акустика у ньому не має собі рівних! У театрі Ла Скала виступала видатна українська співачка, наша краєнка Соломія Крушельницька, її погруддя встановлено в музеї театру.

Наш приїзд у Мілан не міг не завершитися знайомством із

місцевим університетом. Представниця української діаспори Вероніка Журавель, яка є Президентом асоціації редакторів журналів, журналісткою, поетесою, люб'язно погодилася бути ще й нашим гідом і розповіла багато цікавого з історії університету. Зокрема, про те, що він був заснований 1924 р.

В умовах сьогодення університет має 9 факультетів, понад 130 навчальних курсів, професорсько-викладацький склад на-

Студенти Міланського університету

раховує майже 2500 осіб, які навчають понад 60000 студентів. Міланський університет є найбільшим державним університетом в Мілані та Ломбардії, головний корпус якого розміщений у колишньому Шпиталі Маджоре. Головний корпус університету має форму літери П, а всередині — величезне подвір'я — Галерея Маджоре. На перервах студенти мають змогу відпочити і готуватися до пар не лише в затінку цілої галереї колон, а і тут — під кронами дерев, розклавши речі прямо на траві. Ми зустрілися з професором Мартіно Маруцці, викладачем

філології, який розповів нам, що серед факультетів МДУ є медично-хірургічний, фармацевтичний, гуманітарних наук, юридичний тощо. Ось уже п'ятий рік, як у Міланському університеті впроваджено викладання української мови та літератури. Студенти кожного року обирають предмети, які б вони хотіли вивчати: 2/3 становлять обов'язкові предмети. Викладачі зайняті здебільшого читанням лекційних курсів тричі на тиждень, мають також консультаційні години, проте кількість студентів, яких навчає професор сягає від 150 за рік. Платня за навчання залежить від обраного курсу, в Італії дорогі навчальні матеріали — майже 50 євро за підручник. З урахуванням того, що «стандартний набір» студента 15-17 дисциплін — сума чимала, плюс плата за оренду житла, витрати на їжу.

При в'їзді до Будапешта, наші погляди прикував до себе величний пам'ятник Тисячоліття, який стоїть на площі Героїв, і був встановлений 1896 р. на честь тисячолітньої історії Угорщини. Замок Вайдауняд, що знаходиться на острові в міському парку, являє собою архітектурний ансамбль будівель, де сплелися різні стилі. До речі, під час нашого перебування в угорській столиці діяла виставка творів молодих дизайнерів — великі, в реальний зріст, скульптури тварин, машин і навіть будинку, що тоне, були закріплені прямо... посеред озера!

На берегах Дунаю побачили найгарніші будівлі столиці: парламент, храм Матяша, Рибачий бастион, цитадель. Завдяки їм, а також самій річці, зведеним мостам, Будапешт отримав незрівнянний вид.

Хочемо щиро подякувати ректорові Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, члену-кореспонденту НАМН України, професорові Л. Я. Ковальчуку, адміністрації університету за те, що, відзначивши наші здобутки, надали нам можливість взяти участь у проєкті — унікальній культурологічній

подорожі, яка стерла багато кордонів і засвідчила: культура — це не лише те, що ми отримуємо у спадок від наших предків, це те, що ми повинні самі виховувати в собі.

Марія КУШИК, доцент кафедри іноземних мов з медичною термінологією, Наталія ВОЛОТОВСЬКА клінічний ординатор, Роман КОХАН, Юлія БОНДАРЕНКО, Віктор РЕПУТА, студенти медичного факультету

Роман КОХАН, Юлія БОНДАРЕНКО, Марія КУШИК, Віктор РЕПУТА, Наталія ВОЛОТОВСЬКА у Віденському університеті

медичний факультет. Професори Шнайдер, Брікке захоплювалися прагненням українця до знань і всіляко підтримували його жагу до навчання. Іван Горбачевський став доктором медичних наук, а життя своє присвятив людям і науці. Саме він першим у світі синтезував сечову кислоту. 1898 р. за наукові здобутки був відзначений найвищою нагородою Австро-Угорщини — орденом Залізної корони. Іван Горбачевський був членом Палати австрійського парламенту, ініціював створення

ОБ'ЄКТИВ

Що ж пише «Медична академія»? Цікавиться Мар'яна ЧЕХОВИЧ, студентка фармацевтичного факультету

Фото Андрія ВОЙНИ

МУДРОСЛІВ'Я

РУБРИКУ ВЕДЕ ПРОФЕСОР **БОРИС РУДИК**

ЗАВЖДИ ЗАЛИШАЙ ХВОРОМУ НАДІЮ

Лікуйте себе від зарозумілості та краще лікуйте хворих.

С. Боткін

Час — не лише найкращий лікар. Він і чудовий художник. Скільки сірих подій позолотив він нам у спогадах.

І. Вільде

Тисячі і тисячі разів я повертав здоров'я своїм хворим вправами.

Гален

Легше буває поставити хворого на ноги, ніж поставити діагноз.

Т. Гіцгер

Необхідно, щоб із самого початку між лікарем і пацієнтом встановився міцний зв'язок, що тримається на довірі та симпатії.

Дюбуа

Завжди залишай хворому надію.

О. Дюма-батько

Чи знаєте ви, лікарі, яку велику роль відіграє інколи в житті хворого ваша поведінка, ваше обличчя, тональність ваших слів?

Е. Єлізарова

Вчіться спостерігати, досвід — ось основа, що необхідна лікарю.

П. Пікулін

Вести себе біля ліжка хворого так, щоб не підривати надії, а вселяти віру у швидке одужання.

М. Пирогов

З психіатром люди спілкуються більш відверто, ніж із священником, бо лікар не стане загрозувати пеклом.

П. Коельо

Як справжній лікар завжди думає про своїх пацієнтів, так політик завжди думає про вибори.

Г. Явлінський

Коли лікар не залишає шансів, залишається шанс помінати лікаря.

М. Мамчич

Платна медицина — це коли стан вашого гаманця цікавить лікаря набагато більше, ніж стан вашого здоров'я.

Б. Тайшибеков

ЦІКАВО

ЦИНК І ЗАСТУДА

За словами вчених з Оксфорда, які провели 15 клінічних випробувань, починаючи з 1984 року, прийом цинку може значно полегшити та скоротити тривалість застудних захворювань.

Під час лабораторних досліджень добровольці щодня приймали вітамінні добавки, що містять від 30 до 160 міліграмів цинку. Було зазначено, що самопочуття людей під час грипу або ГРВІ помітно покращилося. Проте оптимальне дозування препа-

рату може підібрати лише фахівець, тому, як у випадках передозування, можуть настати побічні ефекти.

З ЯКОГО ПОСУДУ ПИТИ КАВУ

Пити каву та інші гарячі напої з пластикових стаканчиків шкідливо для здоров'я, оскільки за температури плюс 80 градусів цей полімерний матеріал виділяє небезпечні речовини.

З гарячого пластикового стаканчика в організм людини мо-

жуть потрапити формальдегіди, фталати, хлористий вініл, амоніачні та інші сполуки. Нагромаджуючись в організмі, вони можуть спричинити ослаблення імунітету й зумовити алергію, особливо у дітей.

Зберігати ж за низької температури або заморожувати продукти харчування в пластиковому посуді абсолютно нешкідливо. Пластикові тара для води також не становить шкоди для здоров'я, якщо на неї не потрапляють сонячні промені.

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» ОГОЛОШУЄ ДОДАТКОВИЙ КОНКУРС ІЗ ВСТУПУ У КЛІНІЧНУ ОРДИНАТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ:

— анестезіологія — 1 місце.
Термін подання документів — до 4 вересня 2011р.

Лікарі, які бажають вступити до клінічної ординатури, подають на ім'я ректора університету заяву, до якої додають:

а) Особистий листок з обліку кадрів;

б) копію диплома про вищу медичну освіту та присвоєння кваліфікації спеціаліста «лікар» (завірена печаткою відділу кадрів);

в) копію сертифіката про присвоєння кваліфікації «лікаря-спеціаліста» з певної лікарської спеціальності (завірена печаткою відділу кадрів);

г) витяг з трудової книжки; г) список опублікованих наукових праць та винаходів і раціоналізаторських пропозицій (за наявності);

д) виписку з протоколу засідання вченої ради вищого закладу освіти чи закладу післядипломної освіти з рекомендацією лікарю-інтерну на навчання в клінічній ординатурі

Адреса університету:

м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел 52-45-54.

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

1. Регіон України		2. Столовий прибор	3. Брат Кия	4. Баранний горіх
5.		7. Піджак	8. Частина змагань	6. Давньогрецьк. філософ
10. Наволнена риба		9. Корм. част. судна		13.
11. Морський орел		14. Сорт яблука		15. Столиця Норвегії
12. Схід		17. Собака		18. Фус, гуца
19. Немовля		21. Виробляють бджоли		22. Урочистий звання вечір
20. Укр. нац. герой		23.		28. Знак Зодіаку
24. Кошичний футболіст «Динамо»		25. Злусок крові	26. Хижий звір	27.
29. Англійське пиво		30. Акціонерне товариство		31. Обласний центр України
32. Вулкан на Сицилії		33. Бог сонця		34. Місце для стрільби
35. У бабусі і дідуся		36. Ушкоджена тканина тіла		37. Продукція низької якості
38. Шкіра дерева		39. Батько детектива	40. З нього пліско	41. Рай у пустелі
42. Бойовий клич		43. Велика група людей		44. Полон
46. Заглибина, наповнена водою		47. Горицвіт		48. Літературний жанр
49. Невільник		50. Отруйна жаба		51. Нота
52. Укр. телеканал		53. Роман Ю.Мушкетика	54. Між сніданком і вечерою	55. Звернення до Бога
56.		57. Утроба		58. Квітка, театр
59. Хоч... на голові теши		60. Напій		61. Пістолет
62. Надійна опора		63. Рід льодський	64. Ллак	65. Фіра
66. Бовван, божок		67. Палац, застібка		68. Сто-янка для суден
69. Передача м'яча		70. Сотка		71. Роговець
72. Вектор		74. Лпаюча тарілка		75. Німецький фізик

Відповіді на кросворд, вміщений у № 15 (296), 2011 р.

Горизонталь. 1. Декада. 4. Трахея. 9. Бар. 10. «Театр». 11. Код. 12. Еркер. 14. Хорда. 16. Орт. 18. Флірт. 19. Олімп. 21. «Сон». 24. Панда. 26. Плато. 27. Кіт. 29. Перон. 30. Пас. 31. Рефері. 32. Костер.

Вертикаль. 1. Дублер. 2. Кір. 3. Дутар. 5. Реріх. 6. Хек. 7. Ягдташ. 8. Тапір. 13. Кулон. 15. Рампа. 16. Отс. 17. Тон. 20. Спектр. 22. Опера. 23. Монстр. 25. Ампер. 26. Панно. 28. Тиф. 30. Пат.